

2011 M. BALANDŽIO 19 D.

EUROPOS AVIACIJOS SAUGOS AGENTŪROS

nuomonė Nr. 03/2011

dėl Komisijos reglamento, kuriuo nustatomos reikalavimų institucijoms ir organizacijoms įgyvendinimo taisyklės

„Reikalavimai institucijoms. Reikalavimai organizacijoms“

Turinys

I.	Santrauka.....	3
II.	Bendroji informacija	5
III.	Konsultacijos.....	6
IV.	Agentūros nuomonės tikslas	7
V.	Agentūros nuomonės taikymo sritis ir struktūra.....	9
VI.	Aiškinamasis AR dalies memorandumas	12
	Bendroji informacija.....	12
	Konsultacijos	12
	Taikymo sritis ir sąlygos	14
	Taikomas reglamentas. Su AR dalimi susiję punktai.....	16
	AR dalies GEN poskyrio I skirsnis. Bendrosios nuostatos.....	17
	AR dalies GEN poskyrio II skirsnis. Valdymas	19
	AR dalies GEN poskyrio III skirsnis. Priežiūra, sertifikavimas ir vykdymo užtikrinimas...	21
	AR dalies FCL poskyris	24
	AR dalies CC poskyris.....	26
	AR dalies ATO poskyris.....	27
	AR dalies FSTD poskyris	28
	AR dalies AeMC ir MED poskyriai.....	29
VII.	Aiškinamasis OR dalies memorandumas	31
	Bendrosios nuostatos	31
	Konsultacijos	31
	Taikymo sritis ir sąlygos	32
	Taikomas reglamentas. Su OR dalimi susiję punktai	33
	OR dalies sąvokų apibrėžtys.....	34
	OR dalies GEN poskyrio I skirsnis. Bendrosios nuostatos	35
	OR dalies GEN poskyrio II skirsnis. Valdymo sistema	38
	OR dalies ATO poskyris	40
	OR dalies FSTD poskyris.....	42
	OR dalies AeMC poskyris	43
	I PRIEDAS	44

I. Santrauka

Šioje nuomonėje siūlomi kompetentingoms institucijoms ir organizacijoms keliami reikalavimai civilinės aviacijos orlaivių (skrydžio ir keleivių salono) įgulos srityje. Juos sudaro bendrieji reikalavimai (GEN poskyris), bendrai taikytini orlaivių įgulos ir orlaivių naudojimo skrydžiams, ir specialiųjų sričių – skrydžio įgulos narių licencijavimo, keleivių salono įgulos narių atestacijos pažymėjimų, medicininio sertifikavimo, patvirtintų mokymo organizacijų, realaus skrydžio treniruoklių¹ ir aviacijos medicinos centrų – reikalavimai. Šioje nuomonėje siūlomais reikalavimais papildomi techniniai FCL, MED ir CC dalių reikalavimai.

- **AR.ATO** ir **AR.FCL** poskyriai pagrįsti JAR-FCL reikalavimuose ir atitinkamose bendrose įgyvendinimo procedūrose pateiktais reikalavimais mokymo organizacijoms ir skrydžio įgulos licencijavimo institucijoms. Įtrauktos naujos nuostatos dėl egzaminuotojų stebėsenos.
- **OR.ATO** poskyris pagrįstas esamais Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (ICAO) 1 priedo (2 priedėlio) ir JAR-FCL reikalavimais mokymo organizacijoms. Visos mokymo organizacijos, taip pat tos, kurios rengia mokymo kursus tik lengvųjų orlaivių piloto, piloto mėgėjo, oro baliono piloto arba sklandytuvo piloto licencijai gauti, turės turėti ATO pažymėjimą.
- **AR.CC** poskyryje įgyvendinamos pagrindinio reglamento 8 straipsnio 4 dalies ir 5 dalies e punkto nuostatos. AR.FSTD ir OR.FSTD poskyriai pagrįsti JAR-FSTD reikalavimais ir JAR-STD bendromis įgyvendinimo procedūromis.
- **AR.MED**, **AR.AeMC** ir **OR.AeMC** poskyriuose pateiktos skrydžio įgulos medicininio sertifikavimo reikalavimai, kompetentingos organizacijos saugomų medicininių patikrinimų dokumentų duomenų apsaugos taisyklės ir organizacijos reikalavimai aviacijos medicinos centrams. Pasiūlytos taisyklės pagrįstos JAR-FCL 3 reikalavimais ir Jungtinės aviacijos administracijos (JAA) bendrų įgyvendinimo procedūrų atitinkamais skyriais.

Reikalavimai institucijoms (AR dalis) ir organizacijoms (OR dalis) taip pat pagrįsti esamais tinkamumo skraidyti taisyklių B skirsnio reikalavimais ir jais įgyvendinamos pagrindinio reglamento nuostatos dėl patvirtintų organizacijų ir kompetentingos institucijos bendravimo, valstybių narių bendradarbiavimo ir informacijos mainų, būtinybės nedelsiant reaguoti į saugos problemą ir pažymėjimų, licencijų, kvalifikacijų, atestacijos pažymėjimų ir patvirtinimų išdavimo, išlaikymo, dalinio keitimo, galiojimo sustabdymo ir atšaukimo sąlygų, reikalaujamų pagal pagrindinio reglamento 7 ir 8 straipsnius.

Reikalavimuose institucijoms deramai atsižvelgiama į labai svarbius ICAO apibrėžtus saugos priežiūros sistemos elementus ir jais siekiama pagrindiniame reglamente nustatyto standartizavimo tikslo. Į juos taip pat įtraukti esminiai išsamios aviacijos saugos valdymo sistemos, apimančios ES ir valstybių narių saugos valdymo įsipareigojimus, kūrimo ES lygmeniu elementai. Taigi, bendrieji institucijoms taikytini reikalavimai tiesiogiai susiję su Europos aviacijos saugos programos (EASP) įgyvendinimu.

Reikalavimai organizacijoms grindžiami pagrindinėmis Organizacijų patvirtinimo nuoseklumo (COra)² rekomendacijomis ir ICAO saugos valdymo sistemų standartais. Jie atitinka AR dalį dėl pažymėjimų ir patvirtinimų išdavimo, dalinio keitimo, apribojimo, galiojimo sustabdymo arba atšaukimo sąlygų.

¹ Institucijoms ir organizacijoms taikytini specialiųjų sričių orlaivių naudojimo skrydžiams reikalavimai bus įtraukti į nuomonę dėl orlaivių naudojimo skrydžiams.

² [http://easa.europa.eu/ws_prod/r/doc/NPA/final%20A-NPA%2015-2006%20COra%20\(26.09.06\).pdf](http://easa.europa.eu/ws_prod/r/doc/NPA/final%20A-NPA%2015-2006%20COra%20(26.09.06).pdf).

Siekiant perkelti susijusius ICAO standartus dėl saugos valdymo sistemų (SMS), OR dalies GEN poskyryje siūlomi konsoliduoti bendrieji valdymo sistemų reikalavimai, kuriais siekiama užtikrinti suderinamumą su esamomis valdymo sistemomis ir taikomumą visoms organizacijoms, kurios turi pagal pagrindinį reglamentą išduotą organizacijų pažymėjimą. Pasiūlytus reikalavimus galima pritaikyti atsižvelgiant į organizacijos dydį ir jos veiklos pobūdį bei sudėtingumą. Jais siekiama nustatyti visoms patvirtintoms organizacijoms skirtą saugos valdymo sistemų įgyvendinimo standartą aerodromų, oro eismo valdymo, oro navigacijos paslaugų ir tinkamumo skraidyti srityje.

Šioje nuomonėje pasiūlytoms taisyklėms taikoma horizontalioji taisyklių struktūra. Atsižvelgiant į Europos Komisijos rekomendaciją horizontaliosios taisyklių struktūros atsisakyta siekiant laiku priimti pirmojo pratęsimo taisykles. Vėliau reikės atlikti kelis struktūrinius pakeitimus ir neesminius pritaikymus prie taisyklių projekto. Šie pakeitimai bus atliekami bendradarbiaujant su Europos Komisija po to, kai bus paskelbta ši nuomonė. Siekiant palengvinti šį procesą, reikalavimai institucijoms ir organizacijoms, kurie buvo paskelbti kaip du atskiri pranešimų apie pasiūlytą pakeitimą (NPA) ir atsakymo į pastabas dokumentų (CRD) taisyklių projektai, sujungti į vieną nuomonę.

Į šią nuomonę įtrauktas pasiūlymas dėl pereinamojo laikotarpio priemonių ir išimčių, kurias galima taikyti nuo šešių mėnesių iki trejų metų ir kuriomis siekiama konkrečiai atsižvelgti į naujuosius valdymo sistemos reikalavimus, į organizacijas, kurioms sertifikavimo prievolė bus taikoma pirmą kartą, ir į taisyklių pakeitimus priėmus sprendimą iš dalies keisti taisyklių struktūrą po to, kai bus paskelbta ši nuomonė.

II. Bendroji informacija

1. Šios nuomonės tikslas – padėti Europos Komisijai nustatyti institucijoms taikytinų su orlaivių naudojimu skrydžiams ir skrydžio įgulos licencijavimu susijusių reikalavimų įgyvendinimo taisykles. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 216/2008³ (toliau – pagrindinis reglamentas) nustatyta tinkama ir išsami bendrųjų techninių reikalavimų ir administracinių procedūrų nustatymo ir įgyvendinimo civilinės aviacijos srityje sistema.
2. Pasiūlytomis taisyklėmis siekiama nustatyti:
 - a. bendruosius administracinius reikalavimus, kuriuos turėtų vykdyti agentūra ir valstybės narės siekdamos įgyvendinti pagrindinį reglamentą ir jo įgyvendinimo taisykles dėl orlaivių naudojimo skrydžiams ir reikalavimų darbuotojams – vadinamuosius institucijoms taikytinus reikalavimus (toliau – AR dalis) – ir užtikrinti jų vykdymą; ir
 - b. bendruosius techninius reikalavimus siekiant įgyvendinti Reglamentą (EB) Nr. 216/2008 ir jo įgyvendinimo taisykles dėl orlaivių naudojimo skrydžiams srities organizacijų ir su darbuotojais susijusių reikalavimų – vadinamuosius organizacijoms taikytinus reikalavimus (toliau – OR dalis) – ir užtikrinti jų vykdymą. OR dalies reikalavimai susiję su administravimo ir valdymo sistema ir pažymėjimų išdavimo, išlaikymo, dalinio keitimo, apribojimo, galiojimo sustabdymo arba atšaukimo sąlygomis.

Pasiūlytos taisyklės pagrįstos JAR-FCL ir JAR-FSTD reikalavimais, ICAO standartais ir rekomenduojama praktika, atitinkamomis Jungtinės aviacijos administracijos (JAA) skrydžių ir skrydžio įgulos licencijavimo srityje taikomomis bendromis įgyvendinimo procedūromis, taip pat esamais reglamentų (EB) Nr. 1702/2003⁴ ir Nr. 2042/2003⁵ B skirsnio reikalavimais. Jose taip pat atsižvelgiama į šiuos susijusius Europos Sąjungos teisės aktus:

 - a. 2008 m. rugsėjo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1008/2008 dėl oro susisiekimo paslaugų teikimo Bendrijoje bendrųjų taisyklių⁶;
 - b. Reglamentą (ES) Nr. 996/2010⁷ dėl civilinės aviacijos avarių ir incidentų tyrimo ir prevencijos, kuriuo panaikinama Direktyva 94/56/EB; ir
 - c. Direktyvą 2003/42/EB⁸ dėl civilinės aviacijos įvykių pranešimų.

3. Ši nuomonė priimta laikantis Europos aviacijos saugos agentūros (toliau – agentūra) Valdančiosios tarybos nustatytos tvarkos⁹ pagal pagrindinio reglamento 19 straipsnio nuostatas.

3 2008 m. vasario 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 216/2008 dėl bendrųjų taisyklių civilinės aviacijos srityje ir įsteigiantis Europos aviacijos saugos agentūrą, panaikinantį Tarybos direktyvą 91/670/EEB, Reglamentą (EB) Nr. 1592/2002 ir Direktyvą 2004/36/EB; iš dalies pakeistas Reglamentu (EB) Nr. 1108/2009 (OL L 79, 2008 3 19, p. 1).

4 2003 m. rugsėjo 24 d. Reglamentas (EB) Nr. 1702/2003, nustatantis orlaivio tinkamumo skraidyti ir orlaivio bei susijusių jo gaminių, dalių ir prietaisų tinkamumo naudoti aplinkos atžvilgiu sertifikavimą bei projektavimo ir gamybos sertifikavimą įgyvendinančias taisykles (OL L 243, 2003 9 27, p. 6).

5 2003 m. lapkričio 20 d. Reglamentas (EB) Nr. 2042/2003 dėl orlaivių nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti ir aviacijos produktų, dalių bei prietaisų tinkamumo naudoti ir šias užduotis atliekančių organizacijų bei darbuotojų patvirtinimo (OL L 315, 2003 11 28, p. 1).

6 OL L 293, 2008 10 31, p. 3–20.

7 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 996/2010 dėl civilinės aviacijos avarių ir incidentų tyrimo ir prevencijos, kuriuo panaikinama Direktyva 94/56/EB. Tekstas svarbus EEE (OL L 295, 2010 11 12, p. 35–50).

8 2003 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/42/EB dėl civilinės aviacijos įvykių pranešimų (OL L 167, 2003 7 4, p. 23–36).

4. Ši nuomonė pagrįsta šiais pranešimais apie pasiūlytą pakeitimą (NPA):
- NPA Nr. 2008-22b, kuriame pateiktas reiklavimų institucijoms įgyvendinimo taisyklių ir atitinkamų priimtinių laikymosi priemonių (AMC) bei rekomendacijų pasiūlymų projektas (AR dalis, GEN poskyrio I, II ir III skirsniai, FCL, ATO, AeMC ir MED poskyriai);
 - NPA Nr. 2008-22c, kuriame pateiktas reikalavimų organizacijoms įgyvendinimo taisyklių ir atitinkamų AMC bei rekomendacijų pasiūlymų projektas (OR dalis, GEN, ATO ir AeMC poskyriai).

NPA Nr. 2009-02d pateiktas reikalavimų kompetentingoms institucijoms įgyvendinimo taisyklių ir atitinkamų AMC bei rekomendacijų pasiūlymų projektas dėl patikrinimų perone (AR.GEN poskyrio IV skirsnis), skrydžių (AR.OPS) ir keleivių salono įgulos narių (AR.CC). Šis NPA į šią nuomonę neįtrauktas, bet bus įtrauktas į pirmąją nuomonę dėl orlaivių naudojimo skrydžiams, kuri bus paskelbta vėliau.

III. Konsultacijos

5. NPA Nr. 2008-22 paskelbtas EASA svetainėje (<http://www.easa.europa.eu>) 2008 m. spalio 31 d. NPA Nr. 2009-02 paskelbtas 2009 m. sausio 30 d.
- Suinteresuotųjų šalių prašymu šių NPA konsultacijų laikotarpis pratęstas pagal Taisyklių rengimo tvarkos 6 straipsnio 6 dalį siekiant užtikrinti¹⁰, kad jis sutaptų su pirmojo pratęsimo NPA konsultacijų laikotarpiais¹¹. Iki terminų pabaigos – 2009 m. gegužės 28 d. (NPA Nr. 2008-22) ir 2009 m. liepos 31 d. (NPA Nr. 2009-02) – agentūra gavo 9 405 su AR ir OR dalimis susijusias pastabas iš daugiau kaip 400 pastabų pateikėjų, įskaitant nacionalines aviacijos institucijas, profesines organizacijas, privačias įmones ir asmenis. Iš viso dėl abiejų NPA gautos 18 243 pastabos.
6. Pastabų peržiūra atlikta laikantis bendro požiūrio dėl ES kompetencijos išplėtimo, kuri nustatė agentūra bei Europos Komisija ir kuri patvirtino Valdančioji taryba ir EASA komitetas.¹² Todėl pirmiausia laipsniškai peržiūrimos pirmojo pratęsimo taisyklės, kad komiteto proceso metu būtų galima koncentruotis į vieną po kito einančius pasiūlymus. Taip pat numatytas pažangus pastabų peržiūros darbo metodas; viena vertus, stengiamasi laiku paskelbti CRD, kad nebūtų sutrukdyta paskelbti reglamentus iki pagrindinio reglamento 70 straipsnyje nustatytos datos – 2012 m. balandžio 8 d.; kita vertus, agentūra turėtų pateikti CRD, kad suinteresuotosios šalys galėtų lengvai nustatyti NPA pakeitimus, ICAO laikymąsi ir bet kokius skirtumus, palyginti su atitinkamais ES-OPS¹³ / Jungtiniais aviacijos reikalavimais (JAR). Šis darbo metodas atitinka EASA Taisyklių rengimo tvarkos 7 straipsnį.
7. Iš dalies taisyklių tekstai išsamiai aptarti su taisyklių rengimo peržiūros grupėmis, įsteigtomis NPA Nr. 2008-22 ir Nr. 2009-02 tikslais. Šių peržiūros grupių sudėtis pagrįsta pirminių rengimo grupių, įsteigtų taisyklių rengimo užduočių OPS.001 ir FCL.001 tikslais, sudėtimi. Remiantis Taisyklių rengimo grupių narystės procedūromis, šios pirminės

9 Valdančiosios tarybos sprendimas dėl Agentūros taikomos nuomonių, sertifikavimo specifikacijų ir rekomendacinės medžiagos skelbimo tvarkos (Taisyklių rengimo tvarka). EASA valdančiosios tarybos sprendimas Nr. 08-2007, 2007 6 13.

¹⁰ 2007 m. birželio 13 d. valdančiosios tarybos posėdyje Nr. 03-2007 priimtas EASA valdančiosios tarybos sprendimas Nr. 08-2007, kuriuo iš dalies keičiama ir pakeičiama Taisyklių rengimo tvarka (http://www.easa.eu.int/ws_prod/g/management-board-decisions-and-minutes.php).

¹¹ Konkrečiau, NPA Nr. 2008-22 dėl reikalavimų institucijoms ir organizacijoms ir NPA Nr. 2009-02 dėl ES vežėjų orlaivių skrydžių įgyvendinimo taisyklių (http://www.easa.eu.int/ws_prod/r/r_archives.php).

¹²

http://easa.europa.eu/ws_prod/g/doc/COMMS/Commission%20EASA%20joint%20position%20MB.%2015%2009%2009.pdf.

¹³ 2008 m. rugpjūčio 20 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 859/2008 iš dalies keičiantis Tarybos reglamento (EEB) Nr. 3922/91 nuostatas dėl bendrųjų techninių reikalavimų ir administracinės tvarkos, taikomų komerciniam vežimui orlaiviais.

rengimo grupės išplėstos įtraukiant daugiau suinteresuotųjų šalių atstovų ir vieną agentūros Standartizacijos skyriaus atstavą. Siekiant užtikrinti rezultatų nuoseklumą ir peržiūros proceso veiksmingumą AR dalis apsvarstyta kartu su OR dalimi. Peržiūros procesas taip pat apėmė glaudų bendradarbiavimą su peržiūros grupėmis, įsteigtomis orlaivių naudojimo skrydžiams techninių (OPS) reikalavimų (NPA Nr. 2009-02 b dalis) tikslais, ir konsultacijas su rengimo grupėmis, įsteigtomis antrojo pratęsimo (aerodromai, oro eismo valdymas, oro navigacijos paslaugos) tikslais.

8. AR ir OR dalių CRD, kuriuose pateiktos pastabų santraukos, susiję agentūros atsakymai ir iš dalies pakeistas tekstas, agentūros svetainėje paskelbti 2010 m. spalio 4 d. Atsakymo į pastabas dokumentuose pateiktas visų pastabas pateikusių asmenų ir (arba) organizacijų sąrašas. Iki termino pabaigos – 2010 m. gruodžio 6 d. – agentūra gavo 1 020 atsiliepimų dėl AR ir OR dalių iš daugiau kaip 70 pastabų pateikėjų, daugiausia iš nacionalinių aviacijos institucijų, profesinių organizacijų, ne pelno organizacijų ir privačių įmonių. Daugiau informacijos apie šiuos atsiliepimus ir svarstymą juos įtraukti į šią nuomonę pateikta atitinkamose antraštinėse šio paaiškinimo poskyrių ir skirsnių dalyse.

IV. Agentūros nuomonės tikslas

9. Pagrindiniame reglamente Europos teisės aktų leidėjas apibrėžė valstybių narių Bendrijai perduodamos kompetencijos bei įgaliojimų sritį ir nustatė esminius Bendrijos veiksmais siektinus saugos tikslus. Be to, kaip plačiai aprašyta pagrindinio reglamento 37 ir 38 konstatuojamosiose dalyse, Europos teisės aktų leidėjas įgaliojo Europos Komisiją taikant komiteto procedūrą priimti pagrindinio reglamento įgyvendinimo taisykles.
10. Pagrindiniame reglamente numatytas teisinis pagrindas, kuriuo remdamasi Europos Komisija gali priimti valstybių narių kompetentingoms institucijoms taikytinus reikalavimus. Šių reikalavimų reikia norint įgyvendinti svarbiausią pagrindinio reglamento tikslą – pasiekti ir išlaikyti vienodai aukštą civilinės aviacijos saugos lygį. Tik nustačius bendruosius nacionalinėms aviacijos institucijoms taikytinus reikalavimus galima užtikrinti vienodą ES teisės aktų taikymą valstybių narių teritorijoje.
11. Pagal pažymėjimų ir patvirtinimų reglamentą reikalaujama nustatyti reikalavimus juos siekiantiems gauti pareiškėjams, jų turėtojams ir kompetentingoms institucijoms. AR dalyje nustatyti reikalavimai institucijoms, kurios naudosis įgaliojimais, susijusiais su pažymėjimų, licencijų, kvalifikacijų, atestacijos pažymėjimų ir patvirtinimų išdavimu, daliniu keitimu, apribojimu, galiojimo sustabdymu arba atšaukimu ir priežiūra pagal pagrindinio reglamento 7 ir 8 straipsnius. Pasiūlytomis taisyklėmis taip pat įgyvendinamos susijusios pagrindinio reglamento 10, 11, 13, 14, 15 straipsnių, 18 straipsnio d dalies, 22, 24 ir 54 straipsnių nuostatos.

OR dalyje nustatyti bendrieji techniniai reikalavimai vežėjams, pilotų mokymo organizacijoms, aviacijos medicinos centrams ir realaus skrydžio treniruoklių (FSTD) pažymėjimų turėtojams pagal pagrindinio reglamento 7 ir 8 straipsnius. Bendrais reikalavimais institucijoms ir organizacijoms bus labai prisidedama prie vienodo ES teisės aktų taikymo užtikrinimo supaprastinant priežiūros ir valdymo sistemos reikalavimus visoms suinteresuotosioms šalims skrydžių ir skrydžio įgulos licencijavimo srityje.
12. Laikantis rezultatais pagrįsto taisyklių rengimo principų, rengiant šią nuomonę tikrinta įgyvendinimo taisyklių ir AMC pusiausvyra siekiant užtikrinti proporcingumą ir padidinti taisyklių atsparumą, kai, vystantis skaitmeninėms ryšio priemonėms, kompiuterių mokslui ir kitoms disciplinoms, galima taikyti daugybę techninių alternatyvų, atsiranda vis daugiau pasirinkimo galimybių, o skrydžiai tampa kaip niekad sudėtingi ir dažni. Esminiai saugos elementai apibrėžti įgyvendinimo taisyklių lygmeniu, o neesminiai įgyvendinimo aspektai įtraukti kaip AMC arba rekomendacijos. Atsižvelgdamos į vis sudėtingesnius skrydžius ir aviacijos veiklą bei daugialypes sistemos elementų sąsajas institucijos ir organizacijos turi įgyvendinti veiksmingas valdymo sistemas.
13. Siekiant padėti valstybėms narėms vykdyti Čikagos konvencijoje nustatytus įsipareigojimus ir nuolat gerinti civilinės aviacijos saugos lygį Europoje, į AR dalį įtraukti

keli esminiai išsamios valdymo sistemos kūrimo ES lygmeniu elementai, apimantys ES ir valstybių narių saugos valdymo įsipareigojimus. Šia sistema bus galima užtikrinti, kad visos ES valstybės narės laikytųsi atitinkamų ICAO SMS ir valstybių saugos programų (SSP) standartų. Šioje srityje agentūra remia visuotinį požiūrį į valdymo sistemas, į kurias SMS įtraukta kaip pagrindinis organizacijos arba institucijos valdymo sistemos elementas. Šiuo atžvilgiu bendrieji institucijoms taikytini reikalavimai yra tiesiogiai susiję su Europos aviacijos saugos programos (EASP) įgyvendinimu. Šiuo metu rengiami išsamesni šios srities reikalavimai ir susijusios AMC bei rekomendacijos, kurios apima ES lygmens saugos programą ir kuriomis apibrėžiamas valstybių narių ir agentūros bendravimas. Šie dokumentai, ypač susiję su EASP, bus pagrįsti Europos aviacijos saugos patariamąjo komiteto (EASAC) koordinuojama veikla.

14. Siekiant perkelti susijusius ICAO standartus dėl SMS, OR dalies GEN poskyryje siūlomi konsoliduoti bendrieji valdymo sistemų reikalavimai, kuriais siekiama užtikrinti taikomumą visoms pagal pagrindinį reglamentą išduotą organizacijos pažymėjimą turinčioms organizacijoms. Pasiūlytus reikalavimus galima atitinkamai pritaikyti atsižvelgiant į organizacijos dydį ir jos veiklos sudėtingumą, kartu užtikrinant visapusišką atitiktį susijusiems ICAO standartams dėl SMS. Agentūros pasiūlyme raginama ne į esamas valdymo sistemas perkelti kitą sistemą, bet valdymo sistemoms taikyti integruotą požiūrį, apimančią atitikties stebėseną ir saugos valdymą. Vertinant ICAO SMS standartus ir rekomenduojamą praktiką (SARP) paašškėjo, kad daug ICAO SMS elementų apima ir JAA Organizacijų patvirtinimų nuoseklumo (COra) iniciatyva; taip pat žr. išankstinį pranešimą apie pasiūlytą pakeitimą (A-NPA) Nr. 15-2006¹⁴. Siekiant ICAO tikslo įdiegti SMS visose aviacijos srityse neišvengiamai nustatomi tie patys pagrindiniai supaprastinti organizacijos patvirtinimo ir priežiūros bei bendros valdymo sistemos reikalavimai.
15. Suderinti bendrieji reikalavimai institucijoms ir atitinkami visose orlaivių naudojimo skrydžiams ir skrydžio įgulos veiklos srityse taikytini reikalavimai organizacijoms parengti siekiant prisidėti prie svarbiausių COra rekomendacijų įgyvendinimo. JAR rengti laipsniškai ir kiekvienoje srityje daugiau ar mažiau nepriklausomai, todėl reglamentavimo dokumentai daugeliu aspektų skyrėsi. Organizacijų patvirtinimų neatitikimai paašškėjo įgyvendinant JAR. Nors kai kurie iš šių neatitikimų buvo pateisinami atitinkamos srities specifiškumu, daugelis kitų neatitikimų buvo nepateisinami.
16. Iš pradžių agentūra nusprendė derinti organizacijų patvirtinimus laipsniškai. Pirmiausia į šias rekomendacijas atsižvelgta rengiant orlaivių naudojimo skrydžiams ir skrydžio įgulos licencijavimo įgyvendinimo taisyklę. Toliau jas planuota įgyvendinti antrojo pratęsimo pranešimuose apie pasiūlytą pakeitimą (oro eismo valdymas / oro navigacijos paslaugos ir aerodromai). Vėliau COra rekomendacijas ketinta įgyvendinti tinkamumo skraidyti taisyklėse¹⁵ (reglamentai (EB) Nr. 1702/2003 ir Nr. 2042/2003) siekiant užtikrinti visišką institucijoms ir organizacijoms skirtų reikalavimų nuoseklumą visose agentūros kompetencijos srityse. Agentūra norėtų atkreipti dėmesį į organizacijų patvirtinimų nuoseklumo svarbą siekiant užtikrinti, kad EASA taisyklės galėtų lengviau priimti tokios jai analogiškos pagrindinės institucijos, kaip JAV Federalinė aviacijos administracija (FAA) ir *Transport Canada Civil Aviation* (TCCA). Suderintais ir supaprastintais tokių patvirtinimų ir pažymėjimų reikalavimais bus labai palengvinamas abipusis patvirtinimų ir pažymėjimų pripažinimas.
17. Vienas iš konkrečių ilgalaikių COra tikslų buvo sukurti vieną kintamos taikymo srities patvirtinimo sistemą, kurią taikant būtų naudojama standartinė paraiškos forma ir vienas pažymėjimas su unikaliu patvirtinimo numeriu kelioms patvirtintoms organizacijoms, kartu išlaikant įvairius kiekvieno konkretaus patvirtinimo kriterijus. Tokia vieno patvirtinimo sistema būtų naudinga ne tik todėl, kad labai daug organizacijų turi daugiau

¹⁴ [http://easa.europa.eu/ws_prod/r/doc/NPA/final%20A-NPA%2015-2006%20COra%20\(26.09.06\).pdf](http://easa.europa.eu/ws_prod/r/doc/NPA/final%20A-NPA%2015-2006%20COra%20(26.09.06).pdf).

¹⁵ Kad siekiant įgyvendinti SMS tinkamumo skraidyti srityje būtų galima įgyvendinti OR dalyje pasiūlytus bendruosius valdymo sistemos reikalavimus, pirmiausia reikės tikrinti tiesiogiai su JAR susijusių tinkamumo skraidyti taisyklių nuoseklumą.

nei vieną patvirtinimą, bet ir todėl, kad patvirtintos organizacijos neegzistuoja vakuume. Dažnai jos palaiko glaudžius ryšius su kitomis patvirtintomis organizacijomis ir manoma, kad ši tendencija ateityje tik stiprės. Vis dėlto šio tikslo neįmanoma pasiekti be aiškaus suinteresuotųjų šalių sutarimo, kad visose techninėse EASA taisyklių srityse reikia bendrų supaprastintų reikalavimų, taikytinų institucijoms ir organizacijoms.

18. Kai kurios suinteresuotosios šalys abejojo, ar tinka taikyti horizontaliąją taisyklių struktūrą visoms su aviacijos sauga susijusioms taisyklėms, nurodydamos sunkumus, kurių gali atsirasti pradėjus taikyti šį požiūrį kitose agentūros kompetencijos srityse, kuriose susitarti dėl tokių bendrųjų institucijoms ir organizacijoms taikytinų reikalavimų su daugiau suinteresuotųjų šalių tikriausiai būtų sunkiau. Europos Komisija taip pat rekomendavo atsisakyti horizontaliosios taisyklių struktūros siekiant nesutrukdyti laiku priimti pirmojo pratęsimo taisyklės. Struktūriniai pakeitimai ir reikiami neesminiai pritaikymai prie taisyklių jas perskirsčius į atitinkamus techninius reikalavimus (FCL, keleivių salono įgulos narių (CC), MED, OPS) bus atlikti po to, kai ši nuomonė bus paskelbta agentūros svetainėje. Kad šiuos pakeitimus būtų galima lengviau atlikti taisyklių projekte, AR ir OR dalys sujungtos į vieną nuomonę ir išbraukti visi tik su skrydžiais susiję punktai.

Tai taikoma atitinkamiems bendrųjų įgyvendinimo nuostatų straipsniams ir dalims, įgyvendinimo taisyklių sąvokų apibrėžtims ir nuostatom, susijusioms tik su komerciniais oro vežėjais, oro vežėjais, kuriems taikoma bendrųjų įgyvendinimo nuostatų 8 straipsnio 3 dalyje nustatyta pareiškimo prievolė, arba su privačiais oro vežėjais, išskyrus sudėtingų varikliu varomų orlaivių naudotojus. Šie punktai bus perkelti į nuomonės dėl orlaivių naudojimo skrydžiams.

Šio paaiškinimo I priede pateikti taisyklių nuorodų ir AR bei OR dalių atsakymo į pastabas dokumentuose paskelbtų antraščių atitikmenys.

V. Agentūros nuomonės taikymo sritis ir struktūra

19. Į šios nuomonės taikymo sritį įeina:
- bendrieji institucijoms ir organizacijoms taikytini su orlaivių įgula susiję ir orlaivių naudojimo skrydžiams reikalavimai (AR.GEN poskyris, išskyrus IV skirsnį *Patikrinimai perone*, ir OR.GEN poskyris);
 - specialieji institucijoms taikytini skrydžio įgulos licencijavimo ir priežiūros reikalavimai (AR.FCL poskyris);
 - specialieji institucijoms taikytini keleivių salono įgulos atestacijos pažymėjimų ir priežiūros reikalavimai (AR.CC poskyris);
 - specialieji institucijoms ir organizacijoms taikytini patvirtintų mokymo organizacijų sertifikavimo ir (arba) priežiūros reikalavimai (AR.ATO ir OR.ATO poskyriai);
 - specialieji institucijoms ir organizacijoms taikytini FSTD kvalifikacijos reikalavimai (AR.FSTD ir OR.FSTD poskyriai);
 - specialieji institucijoms ir organizacijoms taikytini su aviacija susijusio medicininio sertifikavimo ir su aviacijos medicinos centrais (AeMC) susiję reikalavimai (AR.MED, AR.AeMC ir OR.AeMC poskyriai).

AR ir OR dalių atsakymo į pastabas dokumentuose paskelbti institucijoms ir organizacijoms taikytini specialiuųjų sričių orlaivių naudojimo skrydžiams (AR.OPS ir OR.OPS poskyriai) ir patikrinimų perone (AR.GEN IV skirsnis¹⁶) reikalavimai bus įtraukti į pirmąją nuomonę dėl orlaivių naudojimo skrydžiams, kuri bus paskelbta vėliau. Taip pat bus perkeltos specialiosios įgyvendinimo taisyklės dėl pareiškimo (AR.GEN.345 ir

¹⁶ Prieš tai į AR.GEN poskyrio IV skirsnį įtrauktos patikrinimų perone nuostatos bus paskelbtos kartu su institucijų reikalavimais orlaivių skrydžiams kaip poskyris *Patikrinimai perone*.

OR.GEN.145), nes jos taikytinos tik nekomerciniams sudėtingų varikliu varomų orlaivių naudotojams.

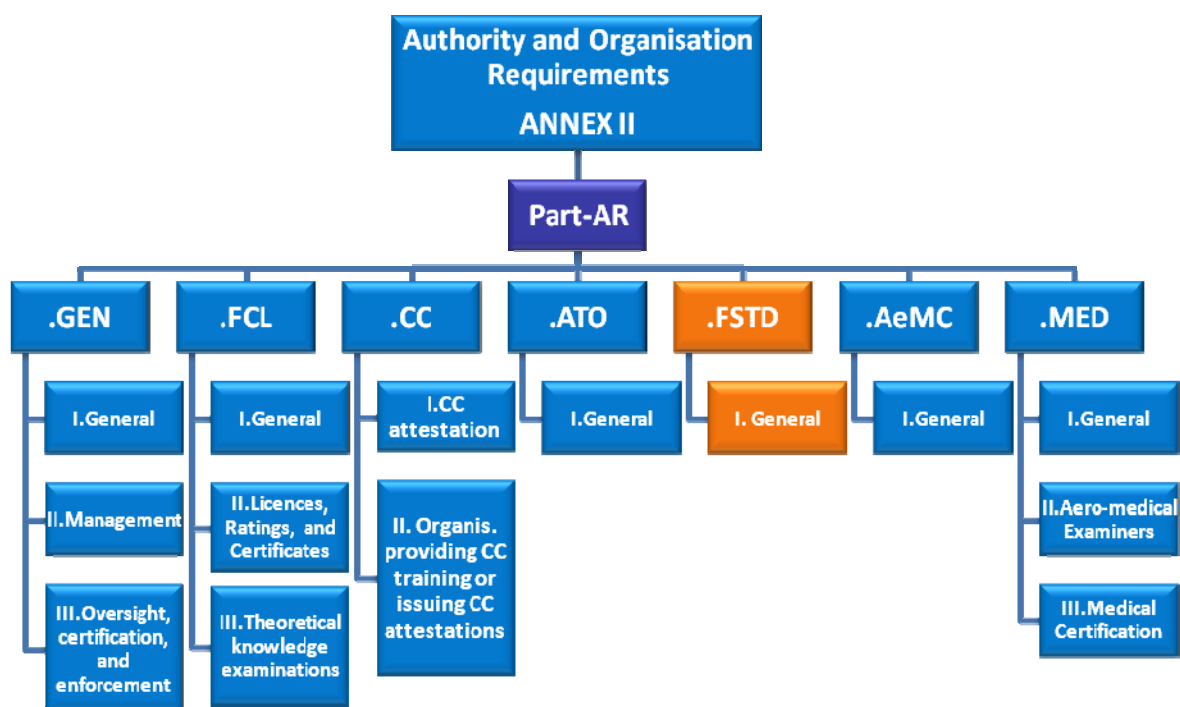
Šios nuomonės struktūra yra tokia:

- Taikomas reglamentas *Reikalavimai institucijoms. Reikalavimai organizacijoms*;
- I priedas – taikomame reglamente, AR ir OR dalyse vartotų sąvokų apibrėžtys;
- II priedas – institucijoms taikytini reikalavimai, AR dalis;
- III priedas – organizacijoms taikytini reikalavimai, OR dalis.

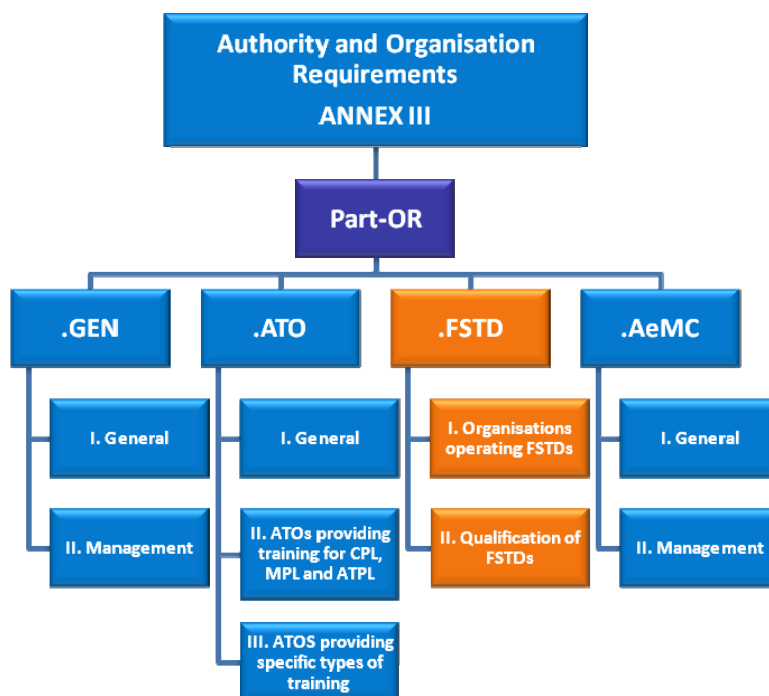
20. Siekiant surinkti anksčiau atitinkamai į AR.ATO ir OR.ATO poskyrius įtrauktus FSTD reikalavimus, šioje nuomonėje siūlomi du nauji poskyriai:

- AR.FSTD poskyris su specialiaisiais FSTD kvalifikacijos reikalavimais;
- OR.FSTD poskyris su specialiaisiais FSTD kvalifikacijos reikalavimais ir reikalavimais juos naudojančioms organizacijoms.

Toliau pateiktose diagramose atitinkamai pavaizduota šioje nuomonėje siūloma II priedo AR dalies ir III priedo OR dalies struktūra.

1 diagrama. Institucijoms taikytini reikalavimai

2 diagrama. Organizacijoms taikytini reikalavimai

VI. Aiškinamasis AR dalies memorandumas

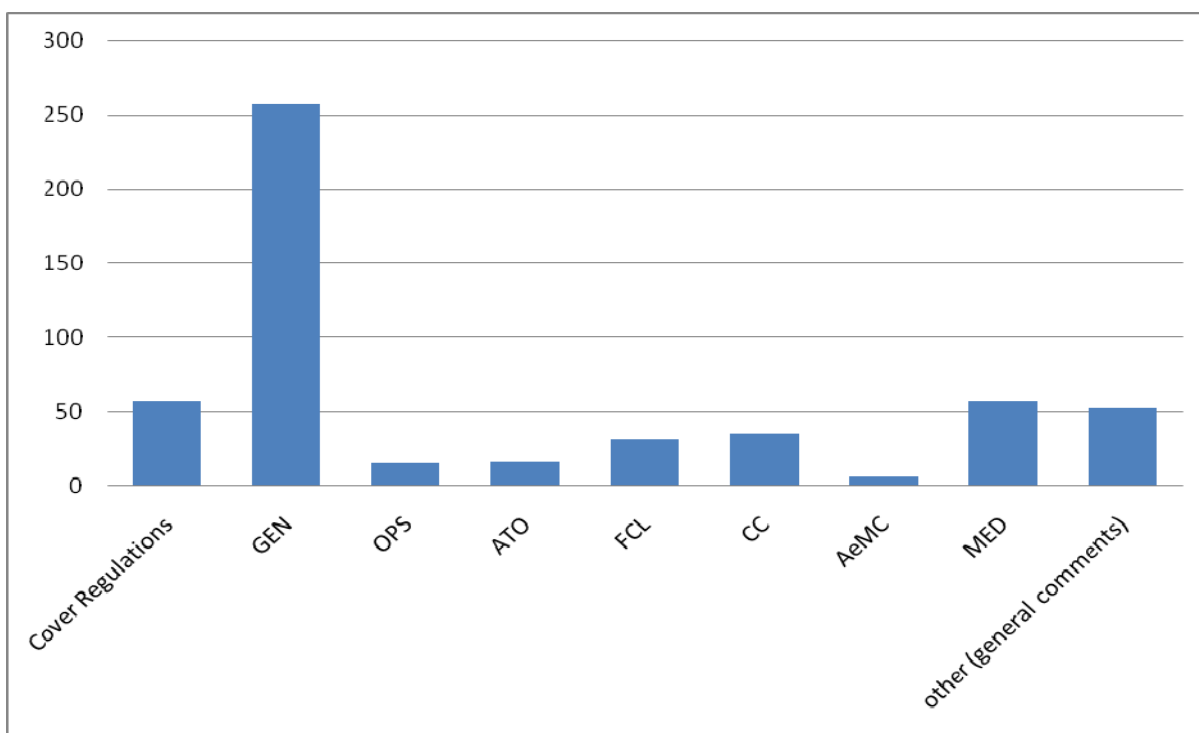
Bendroji informacija

21. Šioje nuomonėje pasiūlytą AR dalį sudaro septyni poskyriai, kurie padalyti į skirsnius, apimančius bendruosius ir specialiuosius kompetentingai institucijai taikytinus kiekvieno pažymėjimo, patvirtinimo arba veiklos tipo reikalavimus:
- AR dalies GEN poskyris – bendrieji reikalavimai;
 - AR dalies FCL poskyris – specialieji skrydžio įgulos licencijavimo reikalavimai;
 - AR dalies CC poskyris – specialieji keleivių salono įgulos narių atestavimo ir priežiūros reikalavimai;
 - AR dalies ATO poskyris – specialieji patvirtintų mokymo organizacijų reikalavimai;
 - AR dalies FSTD poskyris – specialieji FSTD kvalifikacijos reikalavimai;
 - AR dalies AeMC poskyris – specialieji su aviacijos medicinos centrais susiję reikalavimai ir
 - AR dalies MED poskyris – specialieji su aviacija susijusio medicininio sertifikavimo reikalavimai.
22. Šioje nuomonėje siūlomas tekstas atitinka pirminių agentūros pasiūlymų (paskelbtų NPA Nr. 2008-22b ir Nr. 2009-02d) pakeitimus, padarytus atsižvelgus į viešąsias konsultacijas, ir kitus pakeitimus, padarytus išnagrinėjus ir įvertinus atsiliepimus dėl CRD.

Konsultacijos

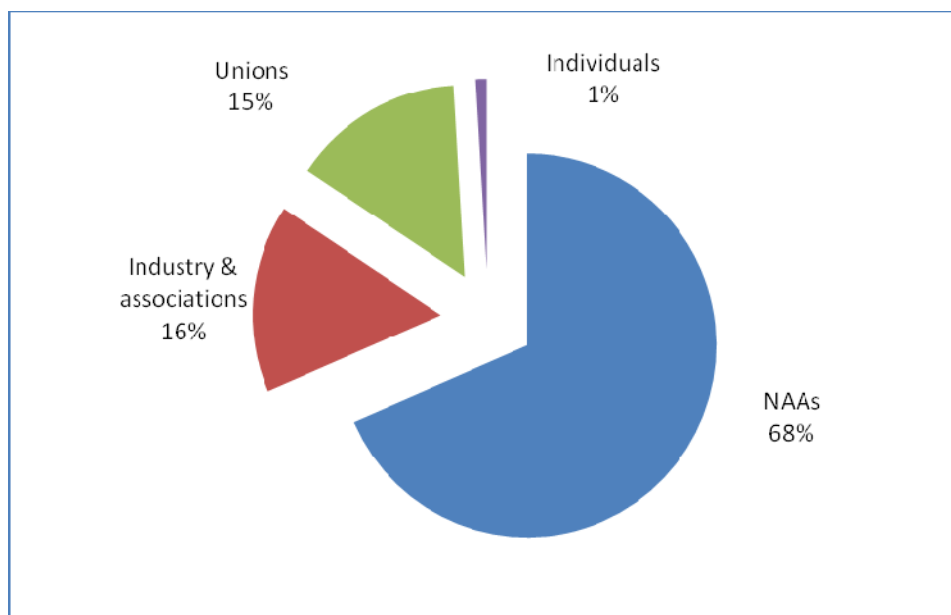
23. Dėl AR ir OR dalių agentūra gavo 1 020 atsiliepimų iš daugiau kaip 70 pastabų pateikėjų, įskaitant Austrijos, Belgijos, Vokietijos, Prancūzijos, Suomijos, Italijos, Airijos, Nyderlandų, Norvegijos, Ispanijos, Švedijos, Šveicarijos, Jungtinės Karalystės aviacijos institucijas, taip pat profesines organizacijas, ne pelno organizacijas, privačias įmones ir kelis asmenis. JAV Federalinė aviacijos administracija (FAA) taip pat peržiūrėjo CRD, bet pastabų neturėjo. Iš visų gautų atsiliepimų su AR dalimi yra susiję 530 atsiliepimų, o su OR dalimi – 490. Daugiausia atsiliepimų pateikta dėl GEN poskyrių. Maždaug 20 proc. visų 1 020 atsiliepimų pateikta dėl AR ir OR dalių AMC ir rekomendacijų.

Toliau pateiktoje diagramoje matyti atsiliepimų dėl AR dalies pasiskirstymas pagal poskyrius.

1 diagrama. Atsiliepimai dėl AR dalies. Pasiskirstymas

24. Toliau nurodyti atsiliepimų pateikėjai. Pramonės atstovų asociacijų atsiliepimai paprastai siunčiami atskirų jų narių vardu, todėl galima daryti prielaidą, kad pramonės asociacijų dalis diagramoje pavaizduota mažesnė, nei turėtų būti. Kita vertus, visai nenuostabu, kad daugiausia atsiliepimų pateikė nacionalinės aviacijos institucijos.

2 diagrama. Atsiliepimai dėl AR dalies. Pateikėjai

Taikymo sritis ir sąlygos

25. Šioje nuomonėje siūloma AR dalis taikoma skrydžio įgulos narių licencijavimui, keleivių salono įgulos narių atestavimui ir priežiūrai, patvirtintų mokymo organizacijų ir aviacijos medicinos centrų patvirtinimui ir nuolatinei priežiūrai, FSTD kvalifikacijai, FSTD kvalifikacijos pažymėjimų turėtojų priežiūrai ir su aviacija susijusiam mediciniam sertifikavimui. AR dalies GEN poskyryje apibrėžti bendrieji reikalavimai kompetentingoms institucijoms, taigi, jie taikomi visose techninėse taikymo srities srityse.

Šioje nuomonėje siūlomą AR dalies GEN poskyrį sudaro trys skirsniai:

- I skirsnis *Bendrosios nuostatos*
- II skirsnis *Valdymas*
- III skirsnis *Priežiūra, sertifikavimas ir vykdymo užtikrinimas*

26. Šiuose skirsniuose išdėstytos atitinkamų pagrindinio reglamento straipsnių įgyvendinimo taisyklės. Jos apima patvirtintų organizacijų ir kompetentingos institucijos bendravimą, kompetentingų institucijų bendradarbiavimą ir informacijos mainus tarpusavyje ir su agentūra, agentūros nustatytoms laikymosi priemonėms alternatyvių laikymosi priemonių patvirtinimą, būtinybę nedelsiant reaguoti į saugos problemą ir pažymėjimų bei patvirtinimų išdavimo, išlaikymo, dalinio keitimo, apribojimo, galiojimo sustabdymo arba atšaukimo sąlygas. Be to, į GEN poskyrį įtraukti su kompetentingų institucijų priežiūros pajėgumais tiesiogiai susiję kompetentingų institucijų organizacijos ir valdymo sistemos reikalavimai.

Pagrindinis reglamentas	Institucijoms taikytini reikalavimai
2 straipsnio 2 dalies d punktas. Tikslai 15 straipsnis. Informacijos tinklas	Saugos programa (bendrujų įgyvendinimo nuostatų 3 straipsnis)
18 straipsnis. Priemonės, kurių imasi Agentūra 19 straipsnis. Nuomonės, pažymėjimai ir rekomendacinė medžiaga	Laikymosi priemonės (AR.GEN.120)
7 straipsnis. Pilotai	Priežiūros pajėgumai (bendrujų įgyvendinimo nuostatų 4 straipsnis) Priežiūra (AR.GEN.300) Priežiūros programa (AR.GEN.305) Pirminis sertifikavimas (AR.GEN.310 ir AR.GEN.315) Pakeitimai. Organizacijos (AR.GEN.330) Pažeidimai (AR.GEN.350) Vykdymo užtikrinimas. Asmenys (AR.GEN.355)
7 straipsnis. Pilotai (ATO, AeMC, FSTD)	
8 straipsnis. Orlaivių naudojimas skrydžiams	
8 straipsnio 4 dalis. Orlaivių naudojimas skrydžiams. Keleivių salono įgulos nariai	
10 straipsnis. Priežiūra ir vykdymas	Priežiūra (AR.GEN.300) Priežiūros programa (AR.GEN.305) Pažeidimai (AR.GEN.350) Vykdymo užtikrinimas. Asmenys (AR.GEN.355)
13 straipsnis ir V priedas. Kompetentingos organizacijos	Užduočių paskyrimas (AR.GEN.205)
14 straipsnis, 18 straipsnio d dalis. Nuostatos dėl lankstumo	Nuostatos dėl lankstumo (bendrujų įgyvendinimo nuostatų 5 straipsnis)
15 straipsnis. Informacijos tinklas	Agentūros informavimas (AR.GEN.125) Priežiūros programa (AR.GEN.305) Valdymo sistema (AR.GEN.200)
14 straipsnis. Nuostatos dėl lankstumo 15 straipsnis. Informacijos tinklas 22 straipsnio 1 dalis. Orlaivių naudojimo	Neatidėliotinas reagavimas į saugos problemą (AR.GEN.135)

Pagrindinis reglamentas	Institucijoms taikytini reikalavimai
skrydžiams sertifikavimas	
24 straipsnis. Taisyklių taikymo kontrolė	Valdymo sistema (AR.GEN.200) Valdymo sistemos pakeitimai (AR.GEN.210)
54 straipsnis. Valstybių narių patikrinimai	Valdymo sistemos pakeitimai (AR.GEN.210) Įrašų saugojimas (AR.GEN.220)

1 lentelė. AR dalyje įgyvendinti pagrindinio reglamento straipsniai

27. Laikantis visuotinio sisteminio požiūrio GEN poskyrio reikalavimai parengti siekiant užtikrinti kuo didesnę nuoseklumą ir suderinamumą su atitinkamomis aerodromų, oro eismo valdymo (oro navigacijos paslaugų) ir tinkamumo skraidyti taisyklėmis. Pasiūlytose įgyvendinimo taisyklėse dėl jų bendro pobūdžio deramai atsižvelgiama į ICAO apibrėžtus saugos priežiūros sistemos esminius elementus¹⁷, ypač į šiuos:

- CE-3 – *Valstybės civilinės aviacijos sistema ir saugos priežiūros funkcijos,*
- CE-4 – *Techninių darbuotojų kvalifikacija ir mokymas,*
- CE-5 – *Techninės rekomendacijos, priemonės ir saugos požiūriu svarbios informacijos teikimas,*
- CE-6 – *Licencijavimo, sertifikavimo, įgaliojimo ir (arba) patvirtinimo prievolės,*
- CE-7 – *Priežiūros prievolės,*
- CE-8 – *Saugos problemų sprendimas.*

ICAO valstybės saugos programos (SSP) įgyvendinimo standartuose reikalaujama, kad valstybė sukurtų mechanizmus, kuriais būtų galima užtikrinti veiksmingą šių esminių elementų stebėseną¹⁸.

28. Pasiūlytos taisyklės taip pat pagrįstos atitinkamomis ES-OPS C skirsnio *Vežėjo sertifikavimas ir priežiūra*¹⁹ ir buvusiomis JAA bendrų įgyvendinimo procedūrų nuostatomis. AR dalies GEN poskyrio įgyvendinimo taisyklės ir susijusios AMC visiškai atitinka susijusius ICAO 6 priedo²⁰ I dalies 5 priedėlio ir III dalies 1 priedėlio saugos priežiūros standartus, išskyrus 5.5 standartą *Darbo užmokestis ir paslaugų teikimo sąlygos*, kurio atitikmens AR dalyje pasiūlyti negalima, nes tokios sąlygos neregamentuojamos ES teisės aktų lygmeniu.

ICAO 6 priedo I dalis. 5 priedėlis ICAO 6 priedo III dalis. 1 priedėlis	EASA taisyklės
1. Pirminiai aviacijos teisės aktai	Reglamentas (EB) Nr. 216/2008 OR.GEN.140
2. Specialiosios skrydžių vykdymo taisyklės	Reglamentas (EB) Nr. 216/2008

¹⁷ Žr. ICAO dokumentą Nr. 9735 *Saugos priežiūros audito vadovas*, 2-asis leidimas, 2006 m., C priedėlis; vertinant veiksmingą saugos priežiūros sistemos esminių elementų įgyvendinimą valstybės saugos priežiūros pajėgumas apibrėžtas kaip ICAO visuotinės saugos priežiūros audito programos dalis.

¹⁸ Žr. ICAO 1 priedo pridedamą C priedą ir ICAO 6 priedo pridedamą J priedą Valstybės saugos programos sistema, 3.1 dalį.

¹⁹ ES-OPS ir JAR-OPS 3 taisyklių palyginimo lentelės pateiktos AR ir OR dalių atsakymo į pastabas dokumentuose, plg. <http://easa.europa.eu/rulemaking/docs/crd/part-ar/CRD%20c.4%20-%20Rule%20comparison%20EU-OPS+JAR-OPS3.pdf>.

²⁰ ICAO 1 priede nėra tokio priedėlio dėl saugos priežiūros.

ICAO 6 priedo I dalis. 5 priedėlis ICAO 6 priedo III dalis. 1 priedėlis	EASA taisyklės
	Esminiai reikalavimai Reglamentas (EB) Nr. 2042/2003 AR dalies OPS poskyris
3. CAA struktūra ir saugos priežiūros funkcijos	AR.GEN.200 a punkto 2 papunktis; pakankamas skaičius darbuotojų Bendrujų įgyvendinimo nuostatų 4 straipsnis
4. Techninės rekomendacijos	AR.GEN.200 a punkto 1 papunktis AR.GEN.300 f punktas
5. Kvalifikuoti techniniai darbuotojai	AR.GEN.200 a punkto 2 papunktis GM1 ir 2-AR.GEN.200 a punkto 2 papunktis
6. Licencijavimo ir sertifikavimo prievolės	AR.GEN.200 a punkto 1 papunktis; AMC1- AR.GEN.305 b punktas, OPS AR.GEN.310 ; AMC1-AR.GEN.310 a punktas, OPS
7. Nuolatinės priežiūros įsipareigojimai	AR.GEN.200 a punkto 1 papunktis AR.GEN.300 AR.GEN.305; AMC1-AR.GEN.305 b punktas
8. Saugos problemų sprendimas	AR.GEN.200 a punkto 1 papunktis ir AR.GEN.350 AR.GEN.350

2 lentelė. ICAO priežiūros standartų ir AR dalies atitikmenys

29. Pasiūlant bendruosius reikalavimus, kuriuos galima taikyti visų tipų pažymėjimams ir patvirtinimams, AR dalies GEN poskyryje įgyvendinamos JAA COra ataskaitos išvados dėl rezultatais pagrįstos priežiūros, nes supaprastintais patvirtinimo procesais užtikrinamas organizacijų patvirtinimų nuoseklumas, kuris būtinas, kad organizacijos galėtų įgyvendinti veiksmingas (saugos) valdymo sistemas. Siekiant ICAO tikslo įdiegti SMS visose aviacijos srityje neišvengiamai nustatomi tie patys pagrindiniai organizacijos valdymo ir patvirtinimo principai.
30. Taigi, AR dalis pagrįsta esamomis taisyklėmis ir joje siūlomi reikalavimai yra visiškai suderinti su atitinkamais ICAO valstybių saugos priežiūros sistemų standartais, todėl pagrindinės šioje nuomonėje siūlomose įgyvendinimo taisyklėse apibrėžtos institucijų užduotys iš esmės nesiskiria nuo tų užduočių, kurias kompetentingos institucijos vykdo jau šiandien. Visas papildomas užduotis galima pagrįsti tiesiogiai pagrindiniu reglamentu (t. y. įgyvendinami su pirmuoju pratęsimu susiję straipsniai, siekiama svarbiausio pagrindinio reglamento tikslo saugos, standartizacijos ir derinimo atžvilgiu) arba ICAO SSP rengimo standartais.

Taikomas reglamentas. Su AR dalimi susiję punktai

31. Į bendrąsias įgyvendinimo nuostatas įtraukti ne kompetentingoms institucijoms, bet valstybėms narėms skirti reikalavimai: 3 straipsnyje reikalaujama, kad valstybės narės ir agentūra parengtų aviacijos saugos planus, kurių tikslas – nuolat gerinti saugą. Taip pat nustatyta, kad reikia, jog valstybės narės savo saugos planus koordinuotų, nes dabar aviacijos saugą EASA valstybės turi valdyti bendrai. Ypač dėl dabartinio kompetencijos pasidalijimo Europos Sąjungoje valstybės narės negali įgyvendinti saugos planų atskirai. Ateityje bus pateikta daugiau dokumentų siekiant pagerinti bendrą ICAO valstybės saugos programos (SSP) reikalavimų įgyvendinimą Europos sistemoje. Šiuo tikslu, ypač

EASP vadovo atžvilgiu, bus remiamasi Europos aviacijos saugos patariamojo komiteto (EASAC) koordinuojama veikla.

32. Bendrųjų įgyvendinimo nuostatų 4 straipsnyje siūlomi priežiūros pajėgumų reikalavimai. Šiomis nuostatomis, kurios visiškai atitinka susijusius ICAO saugos priežiūros sistemos esminius elementus, valstybės narės papildomai įpareigojamos užtikrinti, kad jų priežiūros darbuotojai būtų tinkamai įgalioti vykdyti sertifikavimo bei priežiūros užduotis ir nepatektų į interesų konfliktą.
33. Bendrųjų įgyvendinimo nuostatų 5 straipsnyje nurodyta, kokią informaciją siunčiamame pranešime atitinkamai turi pateikti valstybė narė, naudodamasi pagrindinio reglamento 14 straipsnio 1, 4 ir 6 dalyse nustatytais nuostatomis dėl lankstumo, ir agentūra, leisdama nevykdyti reikalavimo pagal pagrindinio reglamento 18 straipsnio d punktą²¹. Turėtų būti įmanoma nedidinant naštos užtikrinti vienodą atitinkamų nuostatų taikymą ir padidinti leidimo nevykdyti reikalavimų ir nukrypimų proceso veiksmingumą.
34. Bendrųjų įgyvendinimo nuostatų 9 straipsnyje valstybės narės įpareigojamos agentūrai perduoti už valstybių narių teritorijos įsisteigusią ATO ir AeMC priežiūros įrašus, nes po 2012 m. balandžio 8 d. valstybės narės nebebus kompetentingos šių organizacijų atžvilgiu. Informaciją apie šių įrašų perdavimą agentūra pateiks kompetentingoms institucijoms.

Bendrųjų įgyvendinimo nuostatų 10 straipsnyje nustatyta įsigaliojimo ir taikymo data; spręsdama dėl poreikio nustatyti pereinamąjį laikotarpį arba atidėti institucijoms taikytinų reikalavimų įgyvendinimą agentūra atsižvelgė į tai, kad dauguma pasiūlytų institucijoms skirtų reikalavimų pagrįsti esamomis taisyklėmis ir juose nėra elementų, kurie būtų visiškai nauji kompetentingos institucijos organizacijos atžvilgiu sertifikavimo ir priežiūros srityje. Ji taip pat atsižvelgė į tai, kad valstybės narės kaip Čikagos konvenciją pasirašiusios valstybės priežiūros sistemą įgyvendina ne vienus metus. Svarbiau tai, kad kai tik įsigalios naujosios taisyklės, valstybės narės turės būti pasirengusios visas naujas paraiškas apdoroti remdamosi naujaisiais reikalavimais, todėl jų organizacijos ir priežiūros sistemas būtina atnaujinti iš anksto. Dėl atsakymo į pastabas dokumente pateikto pasiūlymo suteikti valstybėms narėms dvylika mėnesių administracinei tvarkai atnaujinti, atsižvelgiant į naujas taisykles, pastabas pateikė penkios Europos aviacijos institucijos, kurios prašė šį laikotarpį pailginti iki 24 mėnesių. Atlikusi vidaus peržiūrą agentūra šią nuostatą galiausiai pašalino, nes ji nedera su pasiūlytomis išimtimis ir, dar svarbiau, gali prieštarauti Komisijos reglamentui dėl Europos aviacijos saugos agentūros darbo metodų vykdant standartizacijos patikrinimus²². Vis dėlto reikėtų skirti daugiau laiko išsamiai priežiūros tvarkai ir susijusioms sistemoms, pvz., taikomosioms programinės įrangos programoms, reikiama pritaikyti ir atnaujinti dėl taisyklių nuorodų pasikeitimo priėmus sprendimą gražinti vertikaliją taisyklių struktūrą. Šiuo tikslu į 10 straipsnio 2 dalį įtraukta bendroji šešių mėnesių išimtis.

Organizacijoms skirtos pereinamojo laikotarpio priemonės ir išimties paaiškintos šio paaiškinimo 81–86 dalyse.

AR dalies GEN poskyrio I skirsnis. Bendrosios nuostatos

35. I skirsnyje bendrųjų įgyvendinimo nuostatų lygmeniu nustatyti valstybėms narėms taikytini reikalavimai papildyti bendraisiais kompetentingoms institucijoms taikytiniais reikalavimais. Svarbiausias jo tikslas – palengvinti institucijų ir agentūros bei institucijų tarpusavio bendradarbiavimą ir informacijos mainus. Šios nuostatos pagrįstos aukštais pagrindinio reglamento (ypač 5 straipsnio 5 dalies, 7 straipsnio 6 dalies, 8 straipsnio 5 dalies, 10 ir 15 straipsnių, 22 straipsnio 1 dalies ir 24 straipsnio) reikalavimais. Į I skirsnį taip pat įtrauktos priežiūros dokumentų prievolės, kuriomis papildomos atitinkamos priežiūros pajėgumų nuostatos, įtrauktos į bendrąsias įgyvendinimo

²¹ Su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) 1108/2009.

²² OL L 240, 2002 9 7, p. 1.

nuostatas remiantis ICAO esminiais elementais CE-5 *Techninės rekomendacijos, priemonės ir saugos požūriui svarbios informacijos teikimas*.

36. I skirsnyje taip pat reikalaujama, kad kompetentingos institucijos agentūrai pateiktų saugos požūriui svarbią informaciją (AR.GEN.125 b punktas). Nors Direktyvoje 2003/42/EB²³ nustatyta privalomųjų saugos ataskaitų teikimo pavojingų incidentų atveju koncepcija, manyta, kad susijusiose įgyvendinimo priemonėse²⁴ nenumatyta aiškių reikalavimų dėl būtinybės perduoti agentūrai visą turimą saugos informaciją tinkama forma. Agentūrą paprastai reikėtų informuoti apie Europos aviacijos saugos programoje apibrėžtas projektavimo, tinkamumo naudoti duomenų (OSD) ir naudojimo saugos arba sričių, kurias agentūra konkrečiai nustatė kaip keliančias susirūpinimą dėl saugos, problemas. AMC bus įtrauktos į AR.GEN.125 b punktą kaip dabar agentūros taikomos pranešimo apie įvykius vidaus sistemos (IORS) veikimo rezultatas. Antra vertus, agentūrai bus suteikta svarbi teisės aktų leidėjo reikalaujamos metinės saugos apžvalgos²⁵ rengimo priemonė.
37. Į I skirsnį įtraukti agentūros parengtoms priimtinioms laikymosi priemonėms alternatyvių laikymosi priemonių įforminimo reikalavimai. Pagrindinio reglamento 18 ir 19 straipsniuose pateikta priimtinių laikymosi priemonių (AMC) sąvoka pirmiausia vartojama apibūdinant techninius (procedūrinius) dokumentus, kuriuos valstybės narės ir pramonės atstovai turėtų naudoti įgyvendindami pagrindinį reglamentą ir jo įgyvendinimo taisykles. Šiuo atžvilgiu priimtinoje laikymosi priemonėje paaiškinama, kaip laikytis taisyklės. Susiję agentūros paskelbti dokumentai yra neteisinio pobūdžio, todėl jais reglamentuojamiems asmenims negalima nustatyti prievolės ir jie gali nuspręsti įrodyti atitiktį taikytiniams reikalavimams kitomis priemonėmis. Vis dėlto teisės aktų leidėjas tokiais dokumentais norėjo suteikti pareiškėjams teisinį tikrumą ir prisidėti prie vienodo įgyvendinimo, todėl jiems suteikė atitikties taisyklei prielaidą. Priimtinosiose laikymosi priemonėse kompetentingos institucijos įpareigojamos reikalavimus atitinkančius reguliuojamus asmenis pripažinti kaip atitinkančius teisės aktus. Vis dėlto suteikiama lankstumo, nes suinteresuotosios šalys gali pasiūlyti savo kompetentingai institucijai alternatyvias laikymosi priemones ir, jei gali įrodyti, kad įmanoma užtikrinti atitinkamą saugos lygį, šias alternatyvias laikymosi priemones gali patvirtinti ir įgyvendinti.
38. Atsakymo į pastabas dokumente pateiktu pasiūlymu siekta užtikrinti, kad kompetentingos institucijos tokias alternatyvas įformintų vienodai ir kad būtų užtikrintas visiškas skaidrumas, kurio stinga dabartinėje sistemoje. Teisinį alternatyvių laikymosi priemonių mechanizmo ir kompetentingų institucijų prievolių pagrindą galima rasti pagrindinio reglamento 5 straipsnio 5 dalyje, 7 straipsnio 6 dalyje ir 8 straipsnio 5 dalyje; jame, be kita ko, nustatyta, kad reikia priimti pažymėjimų ir patvirtinimų išdavimo, išlaikymo ir dalinio keitimo įgyvendinimo taisykles. Alternatyvias laikymosi priemones pareiškėjai daugiausia naudoja siekdami užtikrinti atitiktį įgyvendinimo taisyklėms, todėl, agentūros nuomone, būtina nustatyti pareiškėjams ir institucijoms taikytiną alternatyvių laikymosi priemonių tvarkymo procesą. Agentūros vaidmens ir įsipareigojimų teisinis pagrindas yra agentūrai suteikti įgaliojimai stebėti, kaip kompetentingos institucijos įgyvendina taisykles, ir standartizuoti jų darbą (žr. pagrindinio reglamento 10 ir 24 straipsnius).
39. Standartizavimo ir derinimo tikslais kompetentingai institucijai nustatyta prievolė pranešti agentūrai apie kiekvieną šios institucijos patvirtintą arba naudojamą alternatyvią laikymosi priemonę ir suteikti galimybę visoms jos prižiūrimoms organizacijoms ir asmenims taikyti tas alternatyvias laikymosi priemones, kurias ji pati taiko siekdama užtikrinti atitiktį taikytinioms taisyklėms. Taigi, kompetentingoms institucijoms nustatoma

²³ 2003 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/42/EB dėl civilinės aviacijos įvykių pranešimų (OL L 167, 2003 7 4, p. 23).

²⁴ 2007 m. lapkričio 12 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 1321/2007, nustatančio įgyvendinimo taisykles, pagal kurias centrinėje saugykloje integruojama civilinės aviacijos įvykių informacija, kuria keičiamasi pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/42/EB, 2 straipsnis. Tekstas svarbus EEE (OL L 294, 2007 11 13, p. 3).

²⁵ Pagrindinio reglamento 15 straipsnio 4 dalis.

nauja užduotis, bet ją galima atlikti remiantis esamais mechanizmais ir tvarka, todėl tikimasi, kad papildoma našta bus nedidelė.

Iš NPA pastabų ir CRD atsiliepimų aiškiai matyti, kad dauguma suinteresuotųjų šalių pritaria reikalavimui agentūrai *ex ante* patikrinti visas alternatyvias laikymosi priemones prieš kompetentingai institucijai jas patvirtinant ir (arba) įgyvendinant. Pritariama daugiausia todėl, kad reikia išlaikyti vienodas sąlygas ir panaikinti netikrumą dėl to, kad neįsikišus agentūrai kompetentingos institucijos patvirtintos alternatyvios laikymosi priemonės vėliau gali būti užginčytos, pvz., atliekant standartizavimo patikrinimą. Pagrindiniame reglamente tokio agentūros *ex ante* patvirtinimo įgaliojimas nenumatytas, nes taisyklių įgyvendinimo užduotis paliekama valstybėms narėms. Taigi, dabartinėje teisinėje sistemoje šių klausimų spręsti negalima. Vis dėlto siekiant atsižvelgti į suinteresuotųjų šalių susirūpinimą numatyta lengvinanti aplinkybė nustatant aiškų kompetentingai institucijai skirtą reikalavimą sukurti nuoseklus visų alternatyvių laikymosi priemonių vertinimo sistemą. Šiuo atžvilgiu svarbu pažymėti, kad kompetentingos institucijos patvirtintas laikymosi priemones gali taikyti tik tos institucijos prižiūrimos organizacijos. Taigi, kitos tas pačias alternatyvias laikymosi priemones norinčios naudoti organizacijos turi jas vėl įforminti su savo kompetentinga institucija.

40. Galiausiai atsižvelgdama į CRD atsiliepimus agentūra supaprastino sąvokų apibrėžtis išbraukdama sąvoką „papildomos laikymosi priemonės“ ir išplėsdama sąvoką „alternatyvios laikymosi priemonės“, kad ji apimtų esamoms AMC alternatyvias priemones ir naujas priemones, kuriomis siekiama užtikrinti atitiktį pagrindiniam reglamentui ir jo įgyvendinimo taisyklėms, jei agentūra nėra priėmusi susijusių AMC.

AR dalies GEN poskyrio II skirsnis. Valdymas

41. II skirsnio taisyklėse reikalaujama, kad kompetentingos institucijos sukurtų ir prižiūrėtų valdymo sistemą, kurią taikydamos jos galėtų vykdyti įsipareigojimus ir į AR dalį įtrauktas pareigas. Pagrindiniai tokios valdymo sistemos elementai yra tokie pat, kaip tipiniai organizacijoms taikytini valdymo sistemos reikalavimai:

- dokumentais patvirtinta politika ir tvarka;
- pakankamas skaičius tinkamai kvalifikuotų darbuotojų, įskaitant prievolę planuoti darbuotojų prieinamumą;
- įvairių veiklos sričių vadovų paskyrimas;
- tinkama infrastruktūra ir patalpos;
- valdymo sistemos atitikties stebėjimo funkcija, įskaitant už atitikties stebėsenos funkciją atsakingo asmens arba asmenų grupės paskyrimą;
- būtinybė užtikrinti, kad kompetentingos institucijos vardu vykdomos sertifikavimo ir priežiūros užduotys atitiktų taikytinus reikalavimus;
- valdymo sistemai įtakos turinčių pokyčių nustatymo sistema ir jos veiksmingumo išlaikymo veiksmai; ir
- įrašų saugojimo sistema siekiant užtikrinti vykdomos veiklos atsekamumą.

42. Šie valdymo sistemos reikalavimai papildomi specialiu reikalavimu sukurti veiksmingą informacijos mainų ir kitų institucijų pagalbos tvarką, kuriame išsamiau išdėstomi pagrindinio reglamento 15 straipsnio 1 dalies reikalavimai. II skirsnyje pasiūlyti bendrieji kompetentingų institucijų valdymo sistemų reikalavimai tiesiogiai siejasi su esminiais ICAO saugos priežiūros sistemų elementais CE-4 *Techninių darbuotojų kvalifikacija ir mokymas* ir CE-5 *Techninės rekomendacijos, priemonės ir saugos atžvilgiu svarbios informacijos teikimas*. Šiais reikalavimais remiamas SSP įgyvendinimas ir padedama kurti veiksmingą priežiūros sistemą siekiant padėti reguliuojamoms institucijoms ir jas skatinti įgyvendinti valdymo sistemas pagal OR dalį.

43. Siekiant remti standartizacijos procesą ir padėti, siekiant jį paversti nuolatine stebėseną²⁶, II skirsnyje taip pat reikalaujama, kad kompetentingos institucijos agentūrai pateiktų susijusius dokumentus apie savo valdymo sistemas ir jų pakeitimus.
44. Naudojimosi kompetentingų organizacijų paslaugomis atžvilgiu (AR.GEN.205) kai kurios valstybės narės prieštaravo specialiųjų nuostatų įtraukimui į AR dalį teigdamos, kad į šį klausimą pakankamai atsižvelgiama pagrindinio reglamento 13 straipsnyje ir V priede. Vis dėlto agentūra mano, kad pagrindiniame reglamente nenumatyta, kaip užtikrinti nurodytas prievolės, todėl nuostatas išlaiko iš dalies pakeisdama: dabar taisyklėje nustatyta, kad kompetentinga institucija paskiria sertifikavimo ir priežiūros užduotis juridiniams arba fiziniams asmenims, ir daugiausia dėmesio skiriama tam, kad būtų įvykdyti kriterijai. Tokiomis specialiosiomis taisyklėmis siekiama užtikrinti, kad bet kokia kompetentingos institucijos vardu atliekama sertifikavimo arba priežiūros užduotis atitiktų taikytinus reikalavimus – panašus reikalavimas taikomas organizacijoms sudarant sutartis dėl savo patvirtinimo taikymo srities veiklos. Ši nauja įgyvendinimo taisyklė tiesiogiai susijusi su aukšto kompetentingos institucijos sertifikavimo ir priežiūros veiklos saugos lygio ir vienodo atitinkamų pagrindinio reglamento nuostatų taikymo užtikrinimu.
45. Nors II skirsnio nuostatos parengtos remiantis esamais reikalavimais, pvz., į Reglamento (EB) Nr. 2042/2003 B skyrių įtrauktas kompetentingos institucijos organizacijos, kvalifikacijos ir mokymo, tvarkos, infrastruktūros, įrašų saugojimo ir panašiais reikalavimais, jose iš kompetentingų institucijų reikalaujama atlikti kelias naujas užduotis:
- perduoti agentūrai procedūras ir jos pakeitimus, informuoti ją apie valdymo sistemą veikiančius pakeitimus (AR.GEN.200 d punktas ir AR.GEN.210 c punktas);
 - apibrėžti ir įgyvendinti dalyvavimo abipusiuose informacijos mainuose ir pagalbos kitoms kompetentingoms institucijoms tvarką (AR.GEN.200 c punktas); ir
 - įgyvendinti atitikties stebėsenos sistemą (AR.GEN.200 a punkto 4 ir 5 papunkčiai), įskaitant pradinio ir nuolatinio kompetentingos institucijos vardu sertifikavimo ir priežiūros užduotis vykdančių juridinių ir fizinių asmenų vertinimo sistemą (AR.GEN.205).

Nors galima daryti prielaidą, kad atlikdamos a ir b užduotis institucijos galės naudotis esamais išteklių ir komunikacijos kanalais, pripažįstama, kad c užduočiai įgyvendinti gali prireikti kitų išteklių. Valstybių narių atsakomybė aprūpinti kompetentingas institucijas reikiama priemonėmis ir išteklių užduotims pagal taikytinus reikalavimus vykdyti aiškiai nustatyta bendrųjų įgyvendinimo nuostatų 4 straipsnio 4 dalyje. Tai turėtų būti teisinis pagrindas, kuriuo būtų užtikrinama visų papildomų užduočių finansavimo galimybė. Šiuo atžvilgiu verta pažymėti, kad veiksminga valdymo sistema, įskaitant veiksmingą atitikties stebėseną, gali būti vertingas pagalbinis sertifikavimo ir priežiūros procesų rentabilumo užtikrinimo veiksnys.

46. Be to, dabar II skirsnio nuostatose nurodytos prievolės:
- kompetentingoms institucijoms tvarkyti visų išduotų organizacijų pažymėjimų, FSTD kvalifikacijos pažymėjimų ir darbuotojų licencijų, kvalifikacijų, pažymėjimų arba atestacijos pažymėjimų sąrašą (AR.GEN.220 b punktas);
 - kompetentingoms institucijoms saugoti įrašus apie organizacijų, kurioms taikoma sertifikavimo prievolė, pasiūlytų alternatyvių laikymosi priemonių vertinimą ir pačios kompetentingos institucijos taikomų alternatyvių laikymosi priemonių įvertinimą; ir

²⁶ Taikant nuolatinės stebėsenos požiūrį (angl. *Continuous Monitoring Approach*, CMA) bus sukurta nuolatinės suderintos ir nuoseklios valstybių narių stebėsenos sistema. Valstybių narių saugos priežiūros pajėgumų stebėseną bus pagrįsta šiais keturiais pagrindiniais veiksmiais: 1) saugos duomenų rinkimu ir patvirtinimu, 2) saugos priežiūros pajėgumų lygio analize ir nustatymu, 3) trūkumų nustatymu ir susijusios rizikos vertinimu, 4) rizikos mažinimo strategijos rengimu ir įgyvendinimu.

- c. įgyvendinti darbuotojų prieinamumo planavimo sistemą (AR.GEN.200 a punkto 2 papunktis).

Nors dabartinėse taisyklėse tokių aiškių reikalavimų nenustatyta, galima daryti prielaidą, kad tvarkydamos pažymėjimus bei patvirtinimus ir valdydamos darbuotojus kompetentingos institucijos taiko reikiamas atitiktis šiems naujesiems reikalavimams užtikrinimo sistemas.

AR dalies GEN poskyrio III skirsnis. Priežiūra, sertifikavimas ir vykdymo užtikrinimas

47. Šiame AR dalies GEN poskyrio skirsnyje nurodyti būtini kompetentingos institucijos bendravimo su reguliuojamomis organizacijomis ir asmenimis aspektai. Jame aprašyti bendrieji priežiūros principai, nurodyti priežiūros programos aspektai ir išdėstyti konkretūs kompetentingų institucijų sertifikavimo, nuolatinės priežiūros ir vykdymo užtikrinimo procesų veiksmai, vaidmenys bei atsakomybė. Jis pagrįstas esamuose teisės aktuose nustatyta tvarka. Siekiant užtikrinti, kad priežiūra nebūtų apribota vien kompetentingos institucijos sertifikuotomis organizacijomis ir asmenimis, priežiūros taisyklėse atsižvelgiama į pagrindiniame reglamente nustatytus aukšto lygio reikalavimus.

Atitinkamos nuostatos parengtos pagal JAR-OPS ir JAR-FCL JAA bendrąsias įgyvendinimo procedūras ir esamus reglamentų (EB) Nr. 1702/2003 ir Nr. 2042/2003 B skirsnio reikalavimus. Su OPS susijusi pagrindinio reglamento 8 straipsnio 5 dalis, su FCL – 7 straipsnio 6 dalis, su bendradarbiaujamąja priežiūra – 10, 11 ir 15 straipsniai. Atsižvelgiant į grįžtamąją suinteresuotųjų šalių informaciją dėl AMC ir rekomendacijų bus įtraukti konkretesni nurodymai dėl pirminio sertifikavimo ir priežiūros, ypač dėl procesų, darbuotojų kvalifikacijos ir jų skaičiaus tinkamumo, lakūnų instruktorių licencijų bei kvalifikacijų galiojimo ir pan.

48. Atsakymo į pastabas dokumente pateiktas pasiūlymas apėmė elementus, pagrįstus COra rekomendacijomis dėl vieno organizacijos patvirtinimo išdavimo organizacijoms, turinčioms patvirtinimus pagal daugiau nei vieną dalį. Išnagrinėjus NPA pastabas paaiškėjo, kad vieno pažymėjimo koncepcijai nepritariama: pramonės atstovų susirūpinimas susijęs su tuo, kad ICAO nereikalauja prie AOC pridėti dengiamojo organizacijos patvirtinimo, todėl tik Europa turės vieną pažymėjimą, kuris nebus pripažįstamas tarptautiniu lygmeniu. Kompetentingos institucijos pažymėjo, kad nebuvo aiškiai nustatytos vieno pažymėjimo išdavimo sąlygos bei atskiro organizacijos pažymėjimo ir specialių sričių pažymėjimų (AOC, ATO, AeMC) ryšys. Jos taip pat teigė, kad dėl vieno organizacijos pažymėjimo labai padidėtų institucijų darbo krūvis, kuris būtų nepateisinamas saugos požiūriu. Kadangi pagrindinį vieno organizacijos pažymėjimo koncepcijos tikslą galima pasiekti nenustatant reikalavimo išduoti vieną pažymėjimą, agentūra sutiko neišlaikyti vieno pažymėjimo koncepcijos. Iš tiesų veiksmingumo požiūriu daug svarbiau ne išduoti atskirą organizacijos pažymėjimą, bet racionalizuoti pagal daugiau nei vieną dalį patvirtinimus turinčių organizacijų priežiūros programą. Kaip aprašyta priimtinose AR.GEN.305 laikymosi priemonėse, pagal daugiau nei vieną dalį sertifikuotų organizacijų audito elementais pasitikėti galima.

49. Pranešime apie pasiūlytą pakeitimą taip pat pateiktas pasiūlymas dėl bendradarbiaujamosios priežiūros²⁷, kuriuo siekiama sukurti pagrindą, kuriuo remiantis būtų užtikrinta kuo veiksmingesnė ties viena pažymėjimo išdavimo valstybe nare geografiškai neapribotos veiklos priežiūra. Pagrindinis bendradarbiaujamosios priežiūros nuostatų tikslas yra į priežiūrą įtraukti Europos aspektą, skatinti kuo geriau naudoti priežiūros išteklius vietoje, kartu užtikrinant reguliarią visų asmenų, organizacijų arba orlaivių priežiūrą. Būtų įgyvendintos kelios konkrečios rekomendacijos, pateiktos per Civilinės aviacijos generalinių direktorių konferenciją pasaulinės saugos priežiūros sistemos tema (surengta 1997 m. ICAO patalpose), kurios metu pabrėžta būtinybė

²⁷ NPA Nr. 2008-22 paaiškinime vartota sąvoka „kolektyvinė priežiūra“ dabar pakeista susijusių nuostatų tikslą geriau atspindinčia sąvoka „bendradarbiaujamoji priežiūra“.

koordinuoti ir derinti saugos priežiūros vertinimo principus ir tvarką pasaulio lygmeniu ir pripažinti regioninio aspekto priėmimo pranašumai. Dėl agentūros pasiūlymo pateikta daug pastabų. Daugiausia pastabų pateikė kompetentingos institucijos, kurios išreiškė susirūpinimą dėl galimo priežiūros atsakomybės neaiškumo ir dėl praktinių institucijų bendradarbiavimo aspektų, nes gali atsirasti kliūčių dėl skirtingų teisinių sistemų arba kalbos barjerų. Pramonės atstovai didžiausią susirūpinimą reiškė nurodydami papildomą našta ir galimą keliose valstybėse narėse veikiančių organizacijų priežiūros dubliavimą.

50. Atsižvelgiant į AR / OR peržiūros grupės rekomendacijas ir po specialaus susitikimo su Nacionalinių institucijų patariamąsios grupės (AGNA) atstovais atitinkamos AR.GEN III skirsnio nuostatos dar labiau patikslintos siekiant atsižvelgti į pagrindinius aspektus, dėl kurių suinteresuotosios šalys išreiškė susirūpinimą. Rizika pagrįstas požiūris, kai pirmiausia atsižvelgiama į Valstybės saugos plane, kuris nurodytas bendrųjų įgyvendinimo nuostatų 3 straipsnyje, nustatytus saugos prioritetus, turi būti taikomas siekiant nustatyti kompetentingos organizacijos nesertifikuotų asmenų arba organizacijų valstybės narės teritorijoje vykdomos veiklos priežiūros taikymo sritį. Pirminė pažymėjimą išdavusios kompetentingos institucijos atsakomybė nekeičiama. Pasiūlymas papildytas nuostatomis dėl savanoriško bendradarbiavimo institucijoms sudarant susitarimus, kad dalį priežiūros galėtų vykdyti institucija, kurios teritorijoje vykdoma veikla, kartu padidinant šios veiklos matomumą. Kompetentingos institucijos turėtų būti paskatintos kuo geriau naudotis institucijos ištekliais vietoje. Atitinkamai iš dalies pakeistos su pažeidimais ir vykdymo užtikrinimu susijusios įgyvendinimo taisyklės (AR.GEN.350 ir AR.GEN.355). AR.GEN.350 nuostatos taip pat iš dalies pakeistos suderinant su AR.CC poskyriu siekiant spręsti klastojimo ir sukčiavimo klausimą. Įterptas naujas AR.GEN.300 f punktas siekiant įtraukti pirmiau AR.GEN.425 a punkte apibrėžtą nuostatą; pastaroji taisyklė perkelta į Orlaivių naudojimo skrydžiams reglamentą.
51. Nors atsižvelgdama į valstybių narių išreikštą susirūpinimą agentūra ir iš dalies pakeitė savo pasiūlymą dėl bendradarbiaujamosios priežiūros, ji primygtinai prašo išplėsti priežiūrą į jos taikymo sritį įtraukiant visą valstybės narės teritorijoje vykdomą veiklą ir pagerinti valstybių narių kompetentingų institucijų bendradarbiavimą priimant bendrosios rinkos iššūkius: vis daugiau pilotų ir vežėjų, taip pat skrydžio egzaminuotojų ir aviacijos medicinos gydytojų gali naudotis teisėmis ne toje ES valstybėje, kuri buvo atsakinga už jų priežiūrą iš pradžių. Todėl agentūra siūlo ateityje tikrinti bendradarbiaujamosios priežiūros nuostatų įgyvendinimą ir tinkamą priežiūros sistemos veikimą, kad būtų galima ne tik kuo anksčiau aptikti galimas priežiūros spragas, bet ir nustatyti, ar reikia konkretesnių nuostatų siekiant stiprinti Europos lygmens priežiūros pajėgumus saugos ir veiksmingo išteklių naudojimo požiūriu.
52. Kitas svarbus pranešime apie pasiūlytą pakeitimą pasiūlytas elementas yra – taip pat COra iniciatyva pagrįstas – perėjimas prie rizikos vertinimu ir rezultatais pagrįstos priežiūros. Įvertinus NPA pastabas, siekiant suteikti lankstumo, iš pradžių kaip įgyvendinamoji taisyklė nustatytas 24 mėnesių priežiūros laikotarpis perkeltas į CRD AR.GEN.305 dalį kaip priimtina laikymosi priemonė (AMC). Komentuodamos šį perkėlimą į AMC lygmenį suinteresuotosios šalys išreiškė didelį susirūpinimą dėl vien rizika pagrįstos sistemos įgyvendinimo šiame etape: jos tvirtino, kad tokios sistemos nereikėtų priimti tol, kol reguliuojamųjų organizacijų saugos valdymo sistemos bus pakankamai išplėtos ir rinkdamos bei analizuodamos atitinkamus duomenis kompetentingos institucijos sužinos savo saugos rodiklius. Be to, kelios suinteresuotosios šalys teigė, kad kai kuriose valstybėse narėse suteiktu lankstumu būtų galima pasinaudoti pagrindžiant dar didesni kompetentingų institucijų išteklių mažinimą. Siekdama atsižvelgti į šį susirūpinimą agentūra sutiko perkelti 24 mėnesių laikotarpį atgal į įgyvendinimo taisyklės lygmenį ir dabar siūlo kelis šio standartinio priežiūros laikotarpio pailginimo arba sutrumpinimo kriterijus. Šios nuostatos taikomos kompetentingos institucijos sertifikuojamoms organizacijoms ir FSTD kvalifikacijos pažymėjimų turėtojams.
53. AR.GEN.300 ir AR.GEN.305 nustatyti bendrieji reikalavimai dėl asmenų priežiūros atliekant patikrinimus. Kai kurios suinteresuotųjų šalių asociacijos ir ne pelno organizacijos, pateikdamos atsiliepimus dėl šių nuostatų, nesutiko, kad reikia patikrinimų, apie kuriuos neįspėjama, ir teigė, kad dėl šių nuostatų padidėtų sąnaudos,

kurios būtų perduodamos licencijų turėtojams. Bus įtraukta AMC siekiant paaiškinti, kad paprastai licenciją, pažymėjimą, kvalifikaciją arba atestacijos pažymėjimą turinčių asmenų priežiūra turėtų būti užtikrinama vykdam organizacijų, kuriose šie asmenys naudojami teisėmis, priežiūrą. Be to, kompetentinga institucija turėtų tikrinti atitiktį taikytiniams reikalavimams patvirtindama arba atnaujindama kvalifikacijas. Siekdama tinkamai vykdyti priežiūros prievolę kompetentinga institucija turėtų atlikti ir tam tikrą skaičių patikrinimų, apie kuriuos neįspėjama. Šios AMC atitiks ICAO dokumento Nr. 9379 *Valstybės darbuotojų licencijavimo sistemos sukūrimo ir valdymo tvarkos vadovas* nuostatas.

54. Peržiūrėtos pranešime apie pasiūlytą pakeitimą pasiūlytos netiesioginio tam tikrų tipų organizacijų pakeitimų patvirtinimo nuostatos. Dabar šis aspektas įtrauktas į AR.GEN.330 *Pakeitimai. Organizacijos* ir pakeitimai skirstomi į tuos, kuriems išankstinio patvirtinimo reikia, ir tuos, kuriems tokio kompetentingos institucijos patvirtinimo nereikia. Be to, įtrauktos nuostatos organizacijoms, pageidaujančioms įgyvendinti pakeitimus be išankstinio kompetentingos institucijos patvirtinimo: šios organizacijos turi turėti procedūrą, kurioje būtų apibrėžta tokių pakeitimų taikymo sritis ir aprašyta, kaip jie bus įgyvendinami, ir ją pateikti kompetentingai institucijai patvirtinti (plg. AR.GEN.310 c punktą). Iš dalies pakeistos nuostatos visiškai atitinka tiesioginio patvirtinimo arba institucijai priimtinių pakeitimų tikslą.
55. Pasiūlytos įgyvendinimo taisyklės dėl pažeidimų ir vykdymo užtikrinimo priemonių iš dalies pakeistos siekiant įtraukti anksčiau OR dalyje pateiktus pažeidimų aprašus ir suderinti su AR.GEN.300 ir AR.GEN.305 pakeitimais, susijusiais su bendradarbiaujančiąja priežiūra. Be to, išbrauktos visos nuorodos į sankcijas, nes joms galioja taikytinos nacionalinės taisyklės, kuriomis įgyvendinamas pagrindinio reglamento 68 straipsnis. Galiausiai siekiant suderinti su esamais nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti taisyklių reikalavimais, iš naujo nustatytas taisomųjų veiksmų įgyvendinimo laikotarpis.
56. Atsižvelgiant į tai, kad daug AR.GEN poskyrio III skirsnyje pasiūlytų įgyvendinimo taisyklių pagrįstos esamais reikalavimais, ir į tai, kad ICAO valstybės narės įpareigojo įgyvendinti veiksmingas priežiūros sistemas kaip dalį savo valstybės saugos programos, tikrai naujos arba su Čikagos konvencijoje nustatytais prievolėmis nesusijusios užduotys apribojamos tik šiomis prievolėmis:
 - a. informuoti asmenis ir organizacijas, kuriems taikomas kompetentingų institucijų priežiūros susitarimas (AR.GEN.300 e punktą);
 - b. patvirtinti organizacijos procedūrą, susijusią su pakeitimais, kuriems nereikia išankstinio patvirtinimo (AR.GEN.310 dalies c punktą);
 - c. informuoti pažymėjimą išdavusią kompetentingą instituciją nustačius, kad kitos valstybės narės arba agentūros sertifikuota organizacija neatitinka kurio nors taikytino reikalavimo, ir nurodyti pažeidimo lygį (AR.GEN.350 e punktą); ir
 - d. informuoti licenciją, pažymėjimą, kvalifikaciją arba atestacijos pažymėjimą išdavusią kompetentingą instituciją nustačius, kad kitos valstybės narės kompetentingos institucijos sertifikuotas asmuo neatitinka kurio nors taikytino reikalavimo (AR.GEN.355 e punktą).

Galima daryti prielaidą, kad vykdydamos šias papildomas užduotis institucijos gali naudotis esamais ištekliais, priežiūros ir sertifikavimo procesais bei komunikacijos kanalais.

AR dalies FCL poskyris

57. AR.FCL poskyryje apibrėžti specialieji institucijoms taikytini skrydžio įgulos licencijavimo reikalavimai. Jį sudaro trys skirsniai:

- I skirsnis *Bendrosios nuostatos*
- II skirsnis *Licencijos, kvalifikacijos ir pažymėjimai*
- III skirsnis *Teorinių žinių egzaminai*

Šio poskyrio *I skirsnyje* nustatyti bendrieji reikalavimai ir pateiktos nuostatos dėl kompetentingos institucijos saugotinių licencijavimo įrašų.

II skirsnyje nustatytos papildomos licencijų, kvalifikacijos ir pažymėjimų nuostatos. Jame pateikti licencijos išdavimo, galiojimo patvirtinimo ir atnaujinimo tvarkos, egzaminuotojų stebėsenos, konkrečios egzaminuotojams teikiamos informacijos, licencijų galiojimo laikotarpio, licencijos išdavimo iš naujo tvarkos reikalavimai ir licencijos, kvalifikacijos arba pažymėjimo apribojimo, galiojimo sustabdymo arba atšaukimo nuostatos.

III skirsnyje pateiktos teorinių žinių egzaminų tvarkos nuostatos.

58. AR.FCL poskyris daugiausia pagrįstas esamais institucijoms taikytiniais su mokymo organizacijomis ir skrydžio įgulos licencijavimu susijusiais JAR-FCL reikalavimais. Remiantis gautomis pastabomis ir tolesnėmis diskusijomis su valstybėmis narėmis daugiausia pakeista egzaminuotojų stebėsenos sistema.

59. Atlikti tik keli svarbūs šio poskyrio pakeitimai. Licencijos išdavimo ir galiojimo patvirtinimo tvarkos reikalavimas (AR.FCL.200) iš dalies pakeistas įtraukiant egzaminuotojų atliekamą licencijos patvirtinimą. Taip geriau atsižvelgiama į FCL dalį jau įtrauktus pakeitimus, o kompetentingoms institucijoms bus suteikiama galimybė konkrečiai įgalioti tam tikrus egzaminuotojus vykdyti šias užduotis.

Daugelyje gautų pastabų ir atsiliepimų atkreiptas dėmesys į AR.FCL.205 (II skirsnyje) dėl egzaminuotojų stebėsenos. Siekdama padėti institucijoms vykdyti priežiūrą agentūra atsakymo į pastabas dokumente nurodė, kad institucijos turi sudaryti egzaminuotojų sąrašą. Atsižvelgdama į gautus atsiliepimus ir diskusijas su valstybėmis narėmis agentūra nustatė institucijų prievolę taip pat įtraukti egzaminuotojus, kurie naudojami teisėmis jų teritorijoje, bet kuriuos sertifikavo kita valstybė narė. Be to, agentūra įtraukė (JAR-FCL reikalavimuose jau nustatyta) nuostatą, kuria reikalaujama, kad institucijos parengtų tam tikrų kvalifikacinių testų egzaminuotojų paskyrimo tvarką.

60. Būtina pažymėti, kad dėl užduoties sudaryti ir paskelbti egzaminuotojų sąrašą, būtinybės rengti instruktažus kitose valstybėse narėse sertifikuotiems egzaminuotojams ir su tuo susijusių administracinių užduočių kompetentingoms institucijoms atsiras papildomų užduočių.

Saugos kriterijų, į kuriuos reikia atsižvelgti atliekant kvalifikacinius testus ir įgūdžių tikrinimus, nurodymo egzaminuotojams nuostata performuluota siekiant paaiškinti, kad ji taikoma ir kitoje valstybėje narėje sertifikuotiems egzaminuotojams. Į šį klausimą bus dar kartą atsižvelgiama atliekant būsimą taisyklių rengimo užduotį, nes kai kurie šių saugos kriterijų elementai bus įtraukti į egzaminuotojo vadovą kaip šios taisyklių rengimo užduoties rezultatas.

61. Pagrindinis klausimas dėl III skirsnio reikalavimų buvo tai, kad reikia bendro centrinio Europos klausimų banko, įskaitant klausimų pasiskirstymo lentelę ir konkrečių temų egzaminų trukmę. AR.FCL.300 nuostatos šiek tiek iš dalies pakeistos siekiant ištaisyti kelias redakcines klaidas ir paaiškinti su centrinio Europos klausimų banku susijusius klausimus.

62. Remiantis gautais atsiliepimais taip pat peržiūrėta standartinė licencijos forma (EASA 141 forma), kuri dabar pateikta AR dalies I priedėlyje, ir per konsultavimosi etapą į ją

įtraukti keli pakeitimai, palyginti su JAR-FCL licencijos forma. Pagrindiniai pakeitimai yra šie:

- forma suvienodinta su kitomis Europos licencijomis;
- įtrauktas kalbos įgūdžių patvirtinimo lygis ir galiojimo data;
- skirta daugiau vietos kalbos įgūdžių patvirtinimų galiojimo patvirtinimui;
- palikta vietos konkrečioms pastaboms apie LAPL licenciją (ne pagal ICAO);
- įterpta papildoma skrydžių pagal prietaisus kvalifikacijos testo datos skiltis ir
- įterpta papildoma IVa eilutė gimimo datai įrašyti (siekiant suderinti su ICAO 5.1.1.2 straipsniu).

Vėliau bus pradėta taisyklių rengimo užduotis siekiant parengti standartizuotų (pvz., kvalifikacijų, orlaivių kategorijų) santrumpų ir galimų jų derinių sąrašą. Šis sąrašas turėtų būti naudojamas pildant licenciją ir kaip kompetentingoms institucijoms bei egzaminuotojams skirtas licencijoje nurodytų kvalifikacijų išdavimo, jų galiojimo patvirtinimo ir (arba) atnaujinimo vadovas.

AR dalies CC poskyris

63. Šiame poskyryje papildomi su keleivių salono įgulos narių atestacijos pažymėjimais ir jų turėtojais susiję GEN poskyrio reikalavimai. Jame išplečiami keli reikalavimai siekiant atsižvelgti į keleivių salono įgulos nario atestacijos pažymėjimo specifiškumą, kaip numatyta pagrindinio reglamento 8 straipsnio 4 dalyje ir 8 straipsnio 5 dalies e punkte. Jį sudaro:

- I skirsnis *Keleivių salono įgulos narių atestacijos pažymėjimai*
- II skirsnis *Keleivių salono įgulos narių mokymo kursus rengiančius arba keleivių salono įgulos narių atestacijos pažymėjimus išduodančios organizacijos*

64. *I skirsnyje* pabrėžiami su keleivių salono įgulos narių atestacijos pažymėjimais tiesiogiai susiję aspektai, pvz., dvi valstybių narių galimybės išduoti šiuos pažymėjimus, naudotina EASA standartinė forma ir aplinkybės, kuriomis kompetentingai institucijai gali prireikti imtis priemonių vykdant asmenims taikytinas vykdymo užtikrinimo užduotis.

II skirsnyje nurodytas organizacijų, kurias tam tikromis bendrosiomis sąlygomis kompetentinga institucija gali patvirtinti suteikdama joms teisę rengti keleivių salono įgulos narių mokymo kursus ir (arba) išduoti keleivių salono įgulos narių atestacijos pažymėjimus, atvejais. Reikėtų paminėti, kad, kitaip nei skrydžio įgulos narių mokymo organizacijų atžvilgiu, pagrindiniame reglamente agentūrai nenumatytas aiškus teisinis pagrindas, kuriuo remiantis būtų galima nustatyti keleivių salono įgulos narių mokymo organizacijoms taikytinus kriterijus. Todėl susiję nacionaliniai reikalavimai taikomi tol, kol galbūt bus parengti ES lygmens kriterijai.

65. Keleivių salono įgulos nario atestacijos pažymėjimas skiriasi nuo saugos mokymo kurso baigimo pažymėjimo, kurio šiuo metu reikia pagal ES-OPS. Kaip ir pagal ES-OPS, jį privalo turėti kiekvienas su komercinio oro transporto skrydžiais susijęs keleivių salono įgulos narys. Vis dėlto, kitaip nei ES-OPS pažymėjimą, jį būtina išlaikyti, todėl nustatytos sąlygos, į kurias atsižvelgiant gali prireikti jį iš dalies keisti, apriboti, sustabdyti jo galiojimą arba jį atšaukti. Turėtojams taikytini reikalavimai nurodyti atskiroje CC dalyje.

66. ICAO 1 ir 6 prieduose nereikalaujama, kad keleivių salono įgulos nariai turėtų atestacijos liudijimą, pažymėjimą arba licenciją. Vis dėlto nemažai ICAO valstybių narių tokią sistemą sukūrė. Pvz., kelios ES valstybės narės taiko nacionalinius keleivių salono įgulos narių licencijavimo arba sertifikavimo reikalavimus, kuriais papildomi minimalieji ES-OPS reikalavimai; FAA su komercinio oro transporto skrydžiais susijusiems JAV skrydžių palydovams išduoda įgūdžių įrodymo pažymėjimą; Pietų Afrikos civilinės aviacijos administracija (SACAA) reikalauja keleivių salono įgulos narių licencijų ir jas išduoda.

67. Toliau pateikti pagrindiniai reaguojant į CRD gautuose atsiliepimuose iškelti klausimai ir susiję agentūros atsakymai.

- *Reikalavimas išduoti naujos EASA formos keleivių salono įgulos nario atestacijos pažymėjimą. Iš pradžių pasiūlytas pereinamasis 18 mėnesių laikotarpis pratęstas iki 60 mėnesių, koks taikomas JAR atitinkančioms pilotų licencijoms, kurias valstybės narės išdavė iki 2012 m. balandžio 8 d. (plg. žr. nuomonę *Komerciniams skrydžiams naudojamų orlaivių keleivių salono įgulos narių kvalifikacijos įgyvendinimo taisyklės*, įgyvendinimo reglamento 9b straipsnį).*
- *Organizacijų patvirtinimas suteikiant teisę išduoti keleivių salono įgulos narių atestacijos pažymėjimus kompetentingos institucijos vardu. Keleivių salono įgulos narių atestacijos pažymėjimų išdavimo užduotį, jei taip nusprendžia valstybė narė, gali atlikti organizacija, gavusi patvirtinimą, kuriuo suteikiama teisė išduoti tokius pažymėjimus.*
- *Reikalavimas baigti specialaus orlaivio tipo mokymo kursą prieš keleivių salono įgulos nario atestacijos pažymėjimo išdavimą. Šis reikalavimas išbrauktas. Vis dėlto*

galiojanti orlaivio tipo kvalifikacija CC dalyje išlieka kaip turėtojo atestacijos pažymėjimo naudojimo sąlyga.

- *Nėra bendrųjų ES lygmenų keleivių salono įgulos narių mokymo organizacijų patvirtinimo, instruktorių bei egzaminuotojų kvalifikacijos ir treniruoklių kriterijų arba standartų.* Bendrai sutarus ir teisės aktų leidėjui sutikus dėl teisinio pagrindo, agentūra siūlo atsižvelgti į šiuos klausimus atliekant būsimą taisyklių rengimo užduotį.

AR dalies ATO poskyris

68. AR.ATO poskyryje apibrėžti specialieji institucijoms taikytini reikalavimai, susiję su patvirtintomis skrydžio įgulos licencijavimo mokymo organizacijomis. Jį sudaro vienas skirsnis:

- I skirsnis *Bendrosios nuostatos*

AR.ATO poskyryje nustatyti reikalavimai, kuriais papildomi bendrieji reikalavimai, pvz., susiję su ATO priežiūros programa ir su ATO susijusių duomenų saugojimo sistema. AR.ATO poskyris daugiausia pagrįstas esamais į JAR-FCL įtrauktais reikalavimais institucijoms, kurie susiję su mokymo organizacijomis ir skrydžio įgulos licencijavimu. Atsakydama į kai kurių suinteresuotųjų šalių atsiliepimus agentūra norėtų atkreipti dėmesį į tai, kad pagal pasiūlytas taisykles patvirtintoms mokymo organizacijoms, kurios yra orlaivių naudotojos pagal pagrindinio reglamento 3 straipsnio h dalį, AOC turėti nereikia.

69. Atlikti tik keli svarbūs pakeitimai. Pagrindinis klausimas, kurį suinteresuotosios šalys per konsultavimosi etapą išskėlė dėl AR.ATO.105 nuostatų, buvo tai, kad naudojant tik dviejų vietų mokomąjį orlaivį gali būti sudėtinga atrinkti mokomųjų skrydžių pavyzdžių. Į tai atsižvelgta ir siekiant paaiškinti šį klausimą tekstas performuluotas.

AR.ATO.120 dalies įrašų saugojimo nuostatos iš dalies pakeistos siekiant paaiškinti vartotas FSTD naudojimo sąvokas. Reikėtų paminėti, kad siekdamas suderinti visas įgyvendinimo taisykles, sertifikavimo specifikacijas (CS) ir AMC su trečiojo leidimo ICAO dokumentu Nr. 9625 agentūra nusprendė parengti naują FSTD taisyklių rengimo užduotį.

Atsakymo į pastabas dokumente agentūra suinteresuotosioms šalims pranešė, kad standartinis EASA organizacijos patvirtinimo pažymėjimas išlaikytas nebus, todėl bus parengtas atskiras ATO patvirtinimo pažymėjimas. Šio pažymėjimo pagrindas buvo JAA 153 forma FTO / TRTO *Patvirtinimo pažymėjimas* ir EASA.147 *Patvirtinimo pažymėjimas* su pridėta patvirtinimo specifikacija, dabar vadinama mokymo kurso patvirtinimu.

Atsižvelgiant į pastabas dėl mokymo kurso patvirtinimo specifikacijos, ATO patvirtinimas naudoti FSTD (buvęs naudotojo patvirtinimas) įtrauktas į kurso patvirtinimo formą, pridėdamą prie ATO pažymėjimo. Pagal šį kurso patvirtinimą reikalaujama nurodyti mokymo kursą ir atitinkamus FSTD.

AR dalies FSTD poskyris

70. AR.FSTD poskyryje nustatyti specialieji FSTD kvalifikacijos reikalavimai institucijoms. Jį sudaro vienas skirsnis:

- I skirsnis *Bendrosios nuostatos*

AR.FSTD poskyryje aprašytos pagrindinės FSTD kvalifikuojančios ir jų naudojimą stebinčios kompetentingos institucijos pareigos. Jame aprašytas vertinimo procesas, kurį atlikus išduodamas FSTD kvalifikacijos pažymėjimas, įskaitant pirminio ir kartotinio vertinimo tvarką, vertinimo grupės sudėtį, FSTD naudotojo atitikties stebėsenos sistemos vertinimą ir kvalifikacijos pažymėjimo išdavimą. Šiame poskyryje taip pat nustatyta tvarka, kurios reikia keičiant kvalifikuotą FSTD arba jei naudotojas negali išlaikyti reikiamo kvalifikacijos standarto.

AR.FSTD poskyris pagrįstas JAR-FSTD A, JAR-FSTD H ir JAR-STD bendrosiomis įgyvendinimo procedūromis (įtraukta į JAA dokumento *Administracinė ir rekomendacinė medžiaga* šešto skirsnio *Realaus skrydžio treniruokliai* (STD) antrą dalį *Procedūros*). Palyginti su buvusiais teisės aktais, svarbių skirtumų arba naujų užduočių kompetentingoms institucijoms nėra.

Prie realaus skrydžio treniruoklio kvalifikacijos pažymėjimo pridėta lentelė, kurioje nurodyti mokymo, testų ir tikrinimo aspektai, kad kvalifikacijos pažymėjimo turėtojas kiekvienam prietaiso naudotojui galėtų pateikti kvalifikaciją išdavusios kompetentingos institucijos patvirtintą informaciją.

AR dalies AeMC ir MED poskyriai

71. AR.MED ir AR.AeMC poskyriuose nustatyti specialieji su aviacija susijusio medicininio sertifikavimo reikalavimai, kuriais papildomi bendrieji AR dalies GEN poskyrio reikalavimai. AR.AeMC, AR.MED ir OR.AeMC poskyriuose pateikta AeMC ir aviacijos medicinos gydytojų (AME) sertifikavimo, bendrosios praktikos gydytojų (GMP) informavimo ir medicininio pilotų sertifikavimo reguliavimo sistema.

AR.AeMC poskyrį sudaro tik vienas skirsnis *Bendrosios nuostatos*.

AR.MED poskyrį sudaro trys skirsniai:

- I skirsnis *Bendrosios nuostatos*
- II skirsnis *Aviacijos medicinos gydytojai*
- III skirsnis *Medicininis sertifikavimas*

AR.AeMC poskyris papildytas standartine aviacijos medicinos centrų patvirtinimo specifikacijos forma. Į AR.MED poskyrį taip pat įtrauktas AeMC pažymėjimas ir standartinis EASA pilotų sveikatos pažymėjimas.

72. Dėl AeMC svarbių klausimų neiškelta. Labiausiai rūpimas MED poskyrio klausimas buvo AR.MED.150 *Įrašų saugojimas*. Didžiosios daugumos valstybių narių kompetentingos institucijos turės visų pilotų, kuriems ta institucija (licencijų išdavėja) išdavė licenciją, medicinos bylas. Europos duomenų apsaugos direktyva valstybėse narėse įgyvendinama labai įvairiai, todėl medicinos bylų informacija Europoje bus atskleidžiama įvairiai. Dėl šios priežasties atsiliepimai, kuriuose raginama atskleisti medicininius duomenis mokslinių tyrimų institutams nepanaikinus piloto tapatybės, kompetentingos institucijos vadovybei, (avarijų, saugumo, policijos) tyrimus atliekančioms įstaigoms ir „bet kuriomis kitomis aplinkybėmis, kai reikalaujama pagal nacionalinius teisės aktus“, į šias įgyvendinimo taisykles neįtraukti, bet bus įtraukti į AMC. Taigi, valstybėms narėms suteikiama pakankamai lankstumo taikyti nacionalinius duomenų apsaugos įstatymus. Vis dėlto ši dalis iš dalies pakeista ir įtraukti atsiliepimai, susiję su medicinos dokumentų atskleidimu (sveikatos tikrinimo valdybai, apžiūroje dalyvaujantiems medicinos specialistams) atliekant sveikatos patikrinimą sveikatos pažymėjimo išdavimo tikslu. Šių įrašų reikia siekiant priimti sprendimą dėl sveikatos būklės tinkamumo – tai pagrindinė priežastis, dėl kurios kompetentingoms institucijoms reikia medicinos bylų.
73. Viena valstybė narė atsiliepimuose dėl kelių dalių (AR.MED.120, AR.MED.125, AR.MED.150, AR.MED.315 ir AR.MED.325) atkreipė dėmesį į kompetentingos institucijos (medicinos vertintojos) dalyvavimą medicininio pavienių pilotų sertifikavimo procese ir į tai, kad atlikę su aviacija susijusį sveikatos patikrinimą ir vertinimą AME turi išsiųsti išsamias visų pilotų medicininio patikrinimo ataskaitas institucijai, kurios išduotą licenciją pilotas turi (licencijos išdavėjai). Šiuos atsiliepimus valstybė narė pateikė todėl, kad, jos nuomone, kompetentingai institucijai nereikėtų siųsti medicinos bylų, o sveikatos būklės tinkamumą turėtų vertinti ne kompetentingos institucijos, kurioje pilotas turi licenciją, (licencijos išdavėjos) medicinos vertintojas, bet tik AME arba AeMC. Tekstas nepakeistas, nes šis klausimas išspręstas MED dalyje, o šių taisyklių reikia likusioms valstybėms narėms.
74. AR dalies VI priedėlyje pateikta pilotų sveikatos pažymėjimo forma ir jos aprašas. Aprašo 13 punktą ir pažymėjimo formos X lauką iš dalies pakeisti, nes ne visose valstybėse narėse sveikatos pažymėjimą gali pasirašyti GMP arba medicinos vertintojas. Vienos valstybės narės prašymu pašalintas pažymėjimo 4 puslapyje esantis laukas, kuriame aviacijos medicinos gydytojams pateikta informacija apie naujausio ir ateinančio patikrinimų (elektrokardiogramos, audiogramos ir oftalmologijos) datas, o į jo vietą įdėta MED.A.020 dalis. Į sveikatos pažymėjimą įtraukti MED.A.020 *Sveikatos blogėjimas* prašė kelios valstybės narės. Agentūra mano, kad sveikatos pažymėjimo reikia siekiant įrodyti, kad pilotas dalyvavo atitinkamame su aviacija susijusiame sveikatos patikrinime ir vertinime ir buvo įvertintas kaip galintis skraidyti, o ne informuoti pilotą apie jo pareigą

pablogėjus sveikatai. Vis dėlto šis atsiliepimas priimtas, nes tai nėra saugos klausimas ir atrodo, kad jis svarbus kelioms valstybėms narėms.

75. Atsiliepimai, kuriuose prašoma perkelti punktus iš AR.MED poskyrio į AR.GEN poskyrį ir iš OR.AeMC poskyrio į OR.GEN poskyrį, nepriimti, nes gražinta vertikalioji taisyklių struktūra. Taikant naują struktūrą iš tikrųjų reikės perkelti arba nukopijuoti taisykles iš AR.GEN poskyrio į AR.MED poskyrį.

VII. Aiškinamasis OR dalies memorandumas

Bendrosios nuostatos

76. Šioje nuomonėje pasiūlytą OR dalį sudaro keturi poskyriai, padalyti dar į septynis skirsnius, kuriuose pateikti bendrieji ir specialiųjų sričių reikalavimai įvairių tipų organizacijoms:

- OR dalies GEN poskyris – bendrieji reikalavimai, kurie papildomi:
 - OR dalies ATO poskyriu – specialiaisiais su patvirtintomis mokymo organizacijomis susijusiais reikalavimais;
 - OR dalies FSTD poskyriu – specialiaisiais reikalavimais FSTD naudojančioms organizacijoms ir FSTD kvalifikacijos reikalavimais ir
 - OR dalies AeMC poskyriu – specialiaisiais su aviacijos medicinos centrais susijusiais reikalavimais.

OR.FSTD poskyryje, kuris nebuvo įtrauktas į CRD, pateiktos įgyvendinimo taisyklės, kurios pirmiau buvo įtrauktos kaip ATO poskyrio III skirsnis. Šiuo struktūros pakeitimu atsižvelgiama į tai, kad ne visi FSTD naudotojai yra patvirtintos mokymo organizacijos.

Šioje nuomonėje pasiūlytą OR dalies GEN poskyrį sudaro du skirsniai:

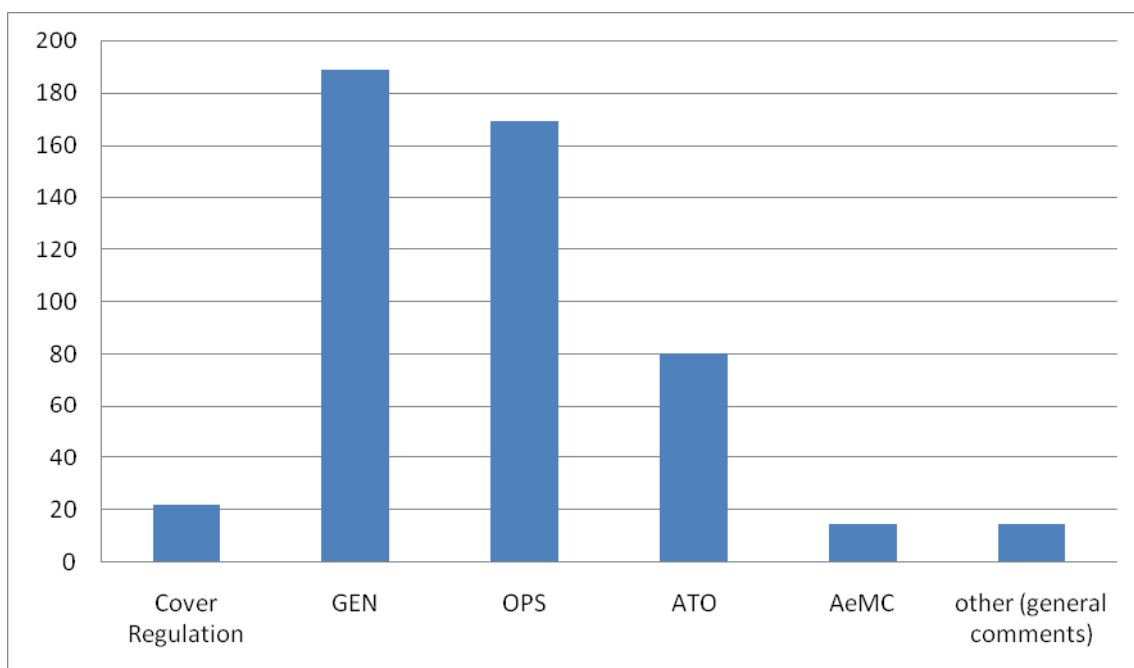
- I skirsnis *Bendrosios nuostatos*
- II skirsnis *Valdymo sistema*

OR dalies GEN poskyryje apibrėžti bendrai visoms organizacijoms taikytini orlaivių įgulos ir skrydžių vykdymo srities reikalavimai. Jie pagrįsti pagrindinėmis COA rekomendacijomis ir ICAO standartais, susijusiais su SMS. Jais papildomi institucijoms skirti pažymėjimų ir patvirtinimų išdavimo, išlaikymo, dalinio keitimo, apribojimo, galiojimo sustabdymo ir atšaukimo sąlygų reikalavimai.

77. Šioje nuomonėje siūlomas tekstas atitinka pirminio agentūros pasiūlymo (paskelbto NPA Nr. 2008-22 c dalyje) pakeitimus ir kitus pakeitimus, padarytus išnagrinėjus ir įvertinus dėl CRD pateiktus atsiliepimus. NPA Nr. 2009-02c pateikti organizacijoms taikytini konkrečiai su skrydžių vykdymu susiję reikalavimai (OR dalies OPS poskyris). Jie bus įtraukti į pirmąją nuomonę dėl orlaivių naudojimo skrydžiams, kuri bus paskelbta vėliau.

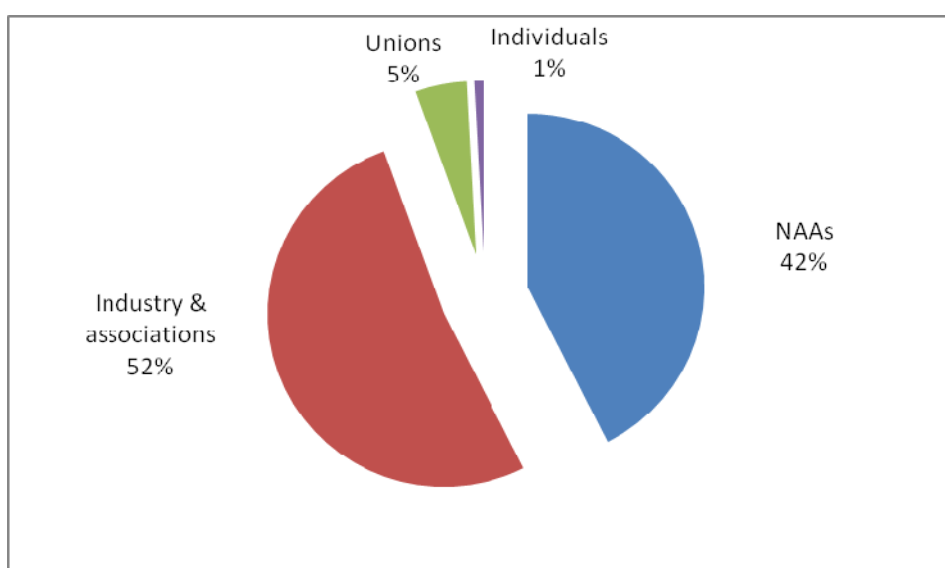
Konsultacijos

78. Šio paaiškinimo 23 dalyje pateikta bendroji informacija apie atsiliepimus dėl AR ir OR dalių CRD. Iš toliau pateiktos diagramos matyti, kaip pasiskirsto dėl OR dalies (CRD Nr. 2008-22c ir 2009-02c) gauti 490 atsiliepimų; iš jų vienas trečdalis pateiktas dėl AMC ir rekomendacijų, o du trečdaliai – dėl įgyvendinimo taisyklių.

3 diagrama. Atsiliepimai dėl OR dalies. Pasiskirstymas

79. Toliau nurodyti atsiliepimų pateikėjai. Pramonės atstovų asociacijų atsiliepimai paprastai siunčiami pavienių jų narių vardu, todėl galima daryti prielaidą, kad bendroji pramonės asociacijų dalis diagramoje pavaizduota mažesnė, nei turėtų būti.

4 diagrama. Atsiliepimai dėl OR dalies. Pateikėjai

Tolesnėse dalyse aptariami pagrindiniai atsiliepimuose dėl CRD iškelti klausimai.

Taikymo sritis ir sąlygos

80. Šioje nuomonėje pasiūlyta OR dalis taikytina ATO ir AeMC patvirtinimui ir nuolatinėi priežiūrai, FSTD kvalifikacijai ir nuolatinėi sertifikuotų organizacijų ir FSTD kvalifikacijos

pažymėjimų turėtojų atitikčiai taikytiniems reikalavimams. OR dalies GEN poskyryje apibrėžti organizacijoms taikytini reikalavimai, bendrai taikomi visomis sertifikuotoms organizacijoms ir FSTD kvalifikacijos turėtojams²⁸ skrydžio įgulos licencijavimo ir skrydžių vykdymo srityje. Jais papildomos AR dalies pažymėjimų ir patvirtinimų išdavimo, išlaikymo, dalinio keitimo, apribojimo, galiojimo sustabdymo ir atšaukimo nuostatos. OR dalyje taip pat apibrėžti bendrieji atitikties stebėseną ir saugos valdymą apimantys valdymo sistemos reikalavimai.

Taikomas reglamentas. Su OR dalimi susiję punktai

81. Į bendrąsias įgyvendinimo nuostatas įtrauktas pasiūlymas dėl pereinamojo laikotarpio nuostatų ir išimčių, siekiant konkrečiai atsižvelgti į naująsias OR.GEN.200 dalyje nustatytos reguliuojamų organizacijų valdymo sistemos nuostatas. Į šias nuostatas įtraukti saugos valdymo principai, kurių skatina laikytis ICAO, todėl jos įgyja naujų reikalavimų statusą, nors šiuo metu EASA valstybėse narėse taikytiniais reikalavimais kai kurios iš šių nuostatų jau įgyvendinamos. Ypač kokybės valdymo sistemas ir kokybės užtikrinimą jau ne vienus metus įgyvendina vežėjai, kuriems taikomas ES-OPS, ir pagal JAR-FCL nuostatas patvirtintos mokymo organizacijos. Pvz., taikydami ES-OPS 1.037 komercinio oro transporto (CAT) vežėjai jau vykdo tam tikrą būtiną saugos valdymo veiklą.
82. Šiuo atžvilgiu agentūra mano, kad ES-OPS, JAR-OPS 3, JAR-FCL arba JAR-STD atitinkančių organizacijų pažymėjimai turėtų galioti ir įsigaliojus naujam reglamentui (tęstinumas), nes šios organizacijos turėtų sugebėti įgyvendinti likusius valdymo sistemos reikalavimus nepatirdamos didelės papildomos naštos. Pažymėtina, kad siekiant užtikrinti atitiktį šiems elementams, kai tik įsigalios šios naujosios taisyklės, vis tiek turės būti nustatytos atitinkamos pareigos, funkcijos ir tvarka. Vis dėlto įrodyti, kad visi susiję procesai yra veiksmingi, galima tik po tam tikro laiko, kai bus surinkta pakankamai duomenų veiksmingam saugos rizikos valdymui.
83. Pranešime apie pasiūlytą pakeitimą Nr. 2008-22 pateiktas SMS įgyvendinimo planas. Galutinėje pasiūlytos taisyklės versijoje jis panaikintas, nes tai nenuolatinė nuostata. SMS siūlyta įgyvendinti per dvejus metus. Konsultuojantis pastabų dėl šio pasiūlymo nepateikta. Todėl agentūra daro prielaidą, kad šis laikotarpis laikomas tinkamu, ir siūlo skirti dvejus metus galimiems dėl naujųjų nuostatų skirtumo atsirandantiems antro lygio pažeidimams pašalinti. Atsižvelgdama į kelių valstybių narių išreikštą susirūpinimą agentūra išbraukė atsakymo į pastabas dokumente paskelbtų bendrųjų OR dalies įgyvendinimo nuostatų 7 straipsnyje pateiktą pasiūlymą, kad dėl valdymo sistemos įgyvendinimo plano turi susitarti organizacija ir kompetentinga institucija. Galima daryti prielaidą, kad valstybės narės skatina įgyvendinti SMS įgyvendindamos savo valstybės saugos programas.
84. Atitiktį taisyklei būtina užtikrinti taisyklei įsigaliojus. Vis dėlto reikėtų skirti laiko, kad būtų galima įgyvendinti sistemą, kurios tikslas – stebėti atitiktį ir dokumentuoti taikytiną tvarką, įskaitant reikiamų darbuotojų paskyrimą. Todėl organizacijoms, kurios negali naudotis buvusiomis kokybės valdymo sistemomis, ypač jei sertifikavimo prievolė joms bus taikoma pirmą kartą, reikėtų skirti pakankamai laiko naujiems valdymo sistemos reikalavimams įgyvendinti. Todėl agentūra siūlo valstybėms narėms galimybę pasirinkti atidėti taikymą toms organizacijoms, kurios nebuvo įtrauktos į anksčiau taikytus JAR. Todėl taisyklės taikymą mokymo organizacijoms, kurioms šiuo metu netaikoma sertifikavimo prievolė pagal JAR-FCL (registruotosios įstaigos), būtų galima atidėti iki trejų metų.
85. Galiausiai siekdama atsižvelgti į sprendimo pakeisti taisyklių struktūrą poveikį agentūra siūlo taikyti bendrąjį šešių mėnesių išimties laikotarpį JAR atitinkančioms patvirtintoms mokymo organizacijoms ir JAR atitinkantiems aviacijos medicinos centrams. Dėl šio

²⁸ Siekdami išlaikyti FSTD kvalifikacijos pažymėjimo (-ų) galiojimą FSTD kvalifikacijos pažymėjimo turėtojais privalo įgyvendinti valdymo sistemą pagal OR dalį.

taisyklių struktūros pokyčio pasikeis pavienių taisyklių nuorodos, o paskirsčius AR ir OR dalis į kiekvieną techninį reglamentą reikės tam tikrų pritaikymų prie taisyklių turinio.

86. Toliau pateiktoje lentelėje apibendrinamos 10 straipsnyje pasiūlytos pereinamojo laikotarpio priemonės.

Straipsnis	Objektas	Aprašas
10 straipsnio 2 dalies a punktas	JAR atitinkančios patvirtintos mokymo organizacijos ir aviacijos medicinos centrai	Valstybės narės gali pasirinkti netaikyti AR ir OR dalių nuostatų ne ilgiau kaip iki 2015 m. balandžio 8 d.
10 straipsnio 2 dalies b punktas	Mokymo organizacijos, rengiančios mokymo kursus tik lengvųjų orlaivių piloto, piloto mėgėjo, oro baliono piloto arba sklandytuvo piloto licencijai gauti	Valstybės narės gali pasirinkti netaikyti AR ir OR dalių nuostatų ne ilgiau kaip iki 2015 m. balandžio 8 d.
10 straipsnio 2 dalies c punktas	Mokymo organizacijos, rengiančios mokymo kursus skrydžio bandymų kvalifikacijoms gauti pagal FCL.820 poskyrį	Valstybės narės gali pasirinkti netaikyti AR ir OR dalių nuostatų ne ilgiau kaip iki 2015 m. balandžio 8 d. (Siekiant suderinti su FCL dalimi.)
10 straipsnio 2 dalies d punktas	FSTD pažymėjimų turėtojais, išskyrus patvirtintas mokymo organizacijas	Valstybės narės gali pasirinkti netaikyti OR.GEN.200 dalies a punkto 3 papunkčio nuostatų ne ilgiau kaip iki 2015 m. balandžio 8 d.

3 lentelė. Pasiūlytų išimčių apžvalga

OR dalies sąvokų apibrėžtys

87. Dabar sąvokos „pagrindinė verslo vieta“ apibrėžtis dera su apibrėžtimi, pateikta Reglamento (EB) Nr. 1008/2008 dėl oro susisiekimo paslaugų teikimo Bendrijoje bendrosiose taisyklėse (nauja redakcija)²⁹, ji pateikta ir Reglamente (EB) Nr. 2042/2003 bei jį iš dalies keičiančiame Reglamente (EB) Nr. 127/2010³⁰. Atsižvelgiama į tai, kad licencijuotus oro vežėjus reikia patvirtinti pagal Reglamento (EB) Nr. 2042/2003 M dalies I priedo G poskyrį išduodant AOC. Sąvokos apibrėžtyje daroma prielaida, kad organizacijos pagrindinės finansinės funkcijos ir skrydžių vykdymo valdymas vykdomas toje pačioje valstybėje narėje. Agentūra pripažįsta, kad naudinga priimti bendras sąvokų apibrėžtis įvairiuose reglamentuose, bet mano, kad dėl sąvokos apibrėžties, perimtos iš Reglamento (EB) Nr. 1008/2008, atsirastų įgyvendinimo problemų. Todėl ji rekomenduoja peržiūrėti šią sąvokos apibrėžtį visų susijusių EASA reglamentų atžvilgiu, įskaitant tinkamumo skraidyti reglamentus. Per šią peržiūrą, siekiant nustatyti kompetentingą instituciją, organizacijos techninės vadovybės vietą pagal pagrindinį reglamentą ir jo įgyvendinimo taisykles patvirtintos veiklos atžvilgiu reikėtų laikyti pagrindiniu organizacijos verslo vietos nustatymo kriterijumi.

²⁹ 2008 m. rugsėjo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1008/2008 dėl oro susisiekimo paslaugų teikimo Bendrijoje bendrųjų taisyklių (nauja redakcija) (tekstas svarbus EEE), OL L 293, 2008 10 31, p. 320–20.

³⁰ 2010 m. vasario 5 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 127/2010, iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 2042/2003 dėl orlaivių nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti ir aviacijos produktų, dalių bei prietaisų tinkamumo naudoti ir šias užduotis atliekančių organizacijų bei darbuotojų patvirtinimo (tekstas svarbus EEE), OL L 40, 2010 2 13, p. 4–50.

OR dalies GEN poskyrio I skirsnis. Bendrosios nuostatos

88. I skirsnio įgyvendinimo taisyklės apima bendruosius organizacijoms taikytinus skrydžių vykdymo srities ir skrydžio įgulos licencijavimo reikalavimus, ypač susijusius su pirminiu sertifikavimu ir priežiūra. Jie yra analogiški atitinkamiems AR dalies GEN poskyrio I ir III skirsniuose pateiktiems institucijoms taikytiniams reikalavimams. Jie pagrįsti pagrindiniame reglamente nustatytais aukšto lygio reikalavimais. Atsižvelgiant į AR.GEN poskyrio pakeitimus įtrauktos dvi naujos dalys siekiant įtraukti organizacijoms taikytinus reikalavimus, susijusius su veiksmais, kurių reikia imtis siekiant nedelsiant reaguoti į saugos problemą (OR.GEN.155), ir su įvykių pranešimais (OR.GEN.160). Naujojoje OR.GEN.155 dalyje nustatytas organizacijoms taikytinas reikalavimas laikytis agentūros paskelbtų tinkamumo skraidyti ir saugos nurodymų; pastaroji taisyklė parengta pagal 21.039 taisyklių rengimo užduotį *Tinkamumo naudoti duomenys*.

OR dalies nuoroda	Antraštė	Atitinkamas AR
OR.GEN.105	Kompetentinga institucija	Netaikoma
OR.GEN.115	Paraiška gauti organizacijos pažymėjimą	AR.GEN.310 a punktas
OR.GEN.120	Laikymosi priemonės	AR.GEN.120
OR.GEN.125	Organizacijos patvirtinimo sąlygos ir teisės	AR.GEN.310 b punktas
OR.GEN.130	Organizacijų pakeitimai	AR.GEN.330
OR.GEN.135	Nepertraukiamasis galiojimas	AR.GEN.310 punktas
OR.GEN.140	Prieiga	Taikomo reglamento nuostatos 4 straipsnio 5 dalis
OR.GEN.150	Pažeidimai	AR.GEN.350
OR.GEN.155	Neatidėliotinas reagavimas į saugos problemą	AR.GEN.135
OR.GEN.160	Įvykių pranešimai	AR.GEN.135

4 lentelė. AR.GEN ir OR.GEN poskyrių atitikmenys

89. OR.GEN.115 dalyje nustatytas paraiškos gauti organizacijos pažymėjimą pateikimo procesas. Atsižvelgiant į suinteresuotųjų šalių NPA pastabas, NPA Nr. 2008-22 c pateiktas pasiūlymas dėl vieno organizacijų pažymėjimo neišlaikytas, todėl OR dalyje standartinė paraiškos forma nepasiūlyta. Pastaruoju klausimu valstybės narės išreiškė susirūpinimą dėl standartinės paraiškos formos nustatymo poveikio įvairioms administracinėms sistemoms, kurios jau įdiegtos pagal šiuo metu taikytinas taisykles. Vieno pažymėjimo koncepcijos klausimu agentūra mano, kad pagrindinį jo tikslą galima pasiekti nenustatant reikalavimo išduoti vieną organizacijų pažymėjimą: šis pažymėjimas, kuris yra tik sertifikavimo proceso „liudijimas“, gali būti vienas dokumentas arba skirtingi dokumentai. Svarbiausia užtikrinti, kad kompetentingos institucijos galėtų kuo veiksmingiau atlikti kelis patvirtinimus turinčių organizacijų priežiūrą³¹. Šiuo atžvilgiu labai svarbūs visų tipų organizacijoms taikytini bendrieji valdymo sistemos reikalavimai.
90. OR.GEN.120 dalyje nustatytas alternatyvių atitikties priemonių patvirtinimo procesas, taikomas pagal OR dalį pažymėjimą turinčioms organizacijoms, įskaitant patvirtintas organizacijas ir FSTD kvalifikacijos pažymėjimo turėtojus. Per konsultacijas išreikštas susirūpinimas dėl organizacijų, kurioms taikoma tik pareiškimo prievolė, taikomų alternatyvių laikymosi priemonių. Agentūra pažymi, kad pagrindiniame reglamente nėra teisinio pagrindo, kuriuo remiantis tokioms organizacijoms būtų galima nustatyti tokį alternatyvių laikymosi priemonių patvirtinimo procesą, koks nustatytas sertifikuotoms organizacijoms. Alternatyvių laikymosi priemonių patvirtinimą galima pridėti prie pažymėjimo arba patvirtinimo tik jei tokios laikymosi priemonės laikomos šio patvirtinimo suteikimo pagrindo dalimi. Vis dėlto organizacijos, kurioms taikoma pareiškimo prievolė, turi gauti priimtinių laikymosi priemonių (AMC), susijusių su koku nors konkrečiu patvirtinimu, kurį organizacijos gali turėti pagal SPA dalį, alternatyvių laikymosi priemonių patvirtinimą. Profesionalios organizacijos arba suinteresuotųjų šalių atstovų institucijos, kurios neturi organizacijos pažymėjimo pagal pagrindinį reglamentą ir jo įgyvendinimo taisykles, alternatyvias laikymosi priemones gali taikyti neprašydamos jų

³¹ Pasitikėjimo daugiau kaip vieną patvirtinimą turinčių organizacijų priežiūros audito elementais kriterijai bus nurodyti AR.GEN.30 priimtinese laikymosi priemonėse.

patvirtinti tol, kol joms netaikoma jokia atitikties prievolė pagal pagrindinį reglamentą ir jo įgyvendinimo taisykles.

Atsižvelgdama į suinteresuotųjų pramonės šalių atsiliepimus agentūra parengs papildomą taisyklių rengimo užduotį siekdama nurodyti metodiką, kaip teikiant paraišką gauti alternatyvių laikymosi priemonių patvirtinimą, kad būtų įrodyta, jog pasiektas įgyvendinimo taisyklės saugos tikslas.

91. Siekiant palengvinti organizacijų ir institucijų našta, OR.GEN.130 dalyje *Organizacijų, kurioms taikoma sertifikavimo prievolė, pakeitimai*, išsamiau nurodyta, kokio tipo su organizacijos valdymo sistema susijusiems pakeitimams reikia išankstinio patvirtinimo: valdymo sistemos požiūriu pakeitimai, kuriems reikia išankstinio patvirtinimo, dabar apibrėžti konkrečiau kaip susiję su atsakomybe, atskaitomybe ir (arba) saugos politika. Agentūros pasiūlymas dėl OR.GEN.130 dalies kartu su atitinkamomis AR nuostatomis iš esmės nesiskiria nuo „netiesioginio patvirtinimo“ arba „kompetentingai institucijai priimtinių pakeitimų“ koncepcijų, bet juo suteikiama lankstumo: per pirminį sertifikavimą organizacija, laikydamasi OR.GEN.130 dalyje nustatytų apribojimų, su savo kompetentinga institucija gali sutarti dėl pakeitimų, kuriems nereikia išankstinio patvirtinimo, taikymo srities. Organizacijai „bręstant“ tokių pakeitimų taikymo sritį galima išplėsti laikantis įgyvendinimo taisyklių lygmeniu nustatytų apribojimų.
92. Kelios valstybių narių kompetentingos institucijos pateikė pastabas dėl neriboto pažymėjimų galiojimo koncepcijos ir išreiškė susirūpinimą dėl galimo veiksmingos nesibaigiančio galiojimo pažymėjimų kontrolės trūkumo. Agentūra pažymi, kad dabar tinkamumo skraidyti srityje neribotas pažymėjimų galiojimas plačiai pripažintas. Nepertraukiamąjį organizacijų pažymėjimų galiojimą nuolat prižiūri kompetentinga institucija. Agentūros pasiūlyme skatinamas nuolatinės stebėsenos procesas atliekant auditus, peržiūras ir patikrinimus intervalais, nustatytais remiantis ankstesnės priežiūros rezultatais ir atsižvelgiant į rizikos aspektus. Jei pažymėjimų galiojimas būtų ribotas, kompetentingos institucijos galėtų būti linkusios atidėti auditus ir patikrinimus beveik iki pažymėjimo galiojimo pabaigos. AR dalyje numatyti būtini elementai, kad kompetentingos institucijos galėtų bet kada imtis veiksmų dėl pažymėjimo, jei to reikia nustačius pažeidimus, dėl kurių kyla didelis pavojus saugai. Be to, valstybės narės gali imtis vykdymo užtikrinimo veiksmų taikydamos jų nacionalinėse taisyklėse, kuriomis įgyvendinamas pagrindinio reglamento 68 straipsnis, nustatytas sankcijas.
93. Siekiant nustatyti visoms organizacijoms, kurioms taikoma OR dalis, taikytinus pranešimo reikalavimus, įskaitant pranešimus už orlaivio projektavimą atsakingai organizacijai, įtraukta nauja įgyvendinimo taisyklė OR.GEN.160 *Įvykių pranešimai*. Šis tekstas pagrįstas esamais tinkamumo skraidyti taisyklių reikalavimais. Reikia pranešti apie įvykius, dėl kurių kyla ne aviacijos saugos pavojai, kuriuos reikia valdyti taikant į OR.GEN.200 a punkto 3 papunktį įtrauktą vidaus pranešimų apie įvykius sistemą, bet apie tuos, dėl kurių iš tikrųjų kyla pavojus saugiam orlaivio naudojimui. Atsižvelgiant į CRD atsiliepimus reikalavimai peržiūrėti: pirminėse ataskaitose, kurias reikia pateikti per 72 val. nuo to laiko, kai organizacija pastebi įvykį, nereikia nurodyti išsamios informacijos apie veiksmus, kurių organizacija ketina imtis siekdama išvengti įvykio, nes tokiems veiksmams nustatyti gali prireikti daugiau laiko.

OR dalies GEN poskyrio II skirsnis. Valdymo sistema

94. Agentūra siūlo skirti specialų bendrųjų organizacijoms taikytinų reikalavimų skirsnį organizacijų valdymo sistemų reikalavimams. Dauguma šių reikalavimų parengti pagal jau taikytinus esamus standartus, pvz., JAR. Jie apima tai, kad reikia turėti kvalifikuotų darbuotojų ir ypač specialių asmenų, kuriems pavesta užtikrinti, kad organizacija atitiktų taikytinus reikalavimus. Esami reikalavimai taip pat apima būtinybę turėti tinkamą infrastruktūrą, kad būtų galima vykdyti reikiamas užduotis, ir būtinybę saugoti įrašus apie visą pagal taikytinas taisykles vykdomą veiklą.
95. Šis specialus skirsnis taip pat yra tinkamas įtraukti ICAO saugos valdymo sistemų (SMS) standartus³². Agentūra mano, kad jų nereikėtų įgyvendinti perkeliant papildomą valdymo sistemos reikalavimą į esamas su finansais, kokybe arba bet kuriuo kitu organizacijos vadovui svarbiu klausimu susijusias taisykles. Reikalavimas nustatyti atskirą saugos valdymo sistemą gali būti laikomas vien tik papildomu norminiu reikalavimu, todėl gali atsirasti pavojus, kad organizacijos savo kompetentingą instituciją bandys įtikinti įrodydamos, kad į savo organizaciją įtraukė visus reikiamus norminius elementus. Todėl nebūtų remiamas galimybėmis pagrįstų taisyklių įgyvendinimas, kaip skatina ICAO, siekdama palengvinti SMS principų įgyvendinimą.
96. Vietoj to agentūra siūlo sudaryti elementų, į kuriuos organizacijos turi atsižvelgti, sąrašą. Taigi, pasiūlyti reikalavimai pagrįsti mintimi, kad sauga, kaip ir atitiktis taisyklėms, turėtų būti svarbi visiems darbuotojams ir vykdant visą organizacijos veiklą. Todėl reikalavimai pateikti taip, kad organizacijos juos galėtų taikyti taip, kaip, jų manymu, yra tinkama, atsižvelgdamos į savo verslo modelį. Nustačius tokius reikalavimus pirmiausia bus galima įgyvendinti integruotą valdymo sistemą, kurioje saugos duomenys yra parametras, į kurį reikia atsižvelgti priimant kiekvieną sprendimą, o ne tik sugretinamos valdymo sistemos. Taikydami integruotojo valdymo metodą vadovai gali nustatyti visą reikšmingą įtaką savo organizacijai, pvz., strateginę savo verslo kryptį, susijusius teisės aktus ir standartus, vidaus politiką ir principus, riziką ir pavojus, išteklių poreikį ir poreikius tų, kuriems gali turėti įtakos koks nors organizacijos veiklos aspektas, ir į ją atsižvelgti.
97. Kokybės sistemų atžvilgiu agentūra siūlo išlaikyti tai, ko reguliavimo institucija iš tikrųjų nori reikalaujama, kad organizacijos įgyvendintų kokybės sistemą – atitiktį taisyklėms. Iš tikrųjų kokybės sistemą galima taikyti siekiant vykdyti įvairius reikalavimus. Agentūra mano, kad valdymo sistemos reikalavimuose būtina paprasčiausiai reikalauti stebėti atitiktį. Taigi, pasiūlytais reikalavimais suteikiama galimybė įgyvendinti ICAO SMS standartus neįpareigojant organizacijos keisti savo verslo modelio.
98. Nors ir skirtingos formuluotės, pasiūlyti reikalavimai ne tik atitinka ICOA, bet agentūros pasiūlymas gali taip pat tapti modeliu, kuriuo remsis ICAO. Iš tikrųjų per 2010 m. rugsėjo ir spalio mėn. vykusią 37-ąją ICAO asamblėją patvirtinta, kad bus rengiamas naujas saugos valdymui skirtas priedas. Jame bus pateikti su saugos programa, kurios reikalaujama iš institucijų, susiję standartai ir gali būti pateikti bendrieji visoms organizacijoms taikytini SMS standartai, todėl laikomasi visuotinio sisteminio požiūrio, kurį EASA pasiūlė pranešime apie pasiūlytą pakeitimą dėl institucijoms ir organizacijoms taikytinų reikalavimų. Pasiūlyti valdymo sistemos reikalavimai tinka įvairioms bet kokio dydžio, pobūdžio ar veiklos sudėtingumo organizacijoms ir bet kokiam jų pageidaujama verslo modeliui, todėl užtikrinamas proporcingas jų taikymas.
99. Agentūra taip pat siūlo, kad rangos sutartį dėl dalies savo veiklos, kuriai taikomi dabartiniai pasiūlyti reikalavimai, sudariusi organizacija turėtų išlikti atsakinga už atitiktį taikytinoms taisyklėms. Tai būtina siekiant užtikrinti, kad organizacijos išliktų visiškai atsakingos už veiklą, kuriai taikoma sertifikavimo prievolė.

³² ICAO 1 priedo 4 priedėlis / ICAO 6 priedo 7 priedėlis *Saugos valdymo sistemų programa*.

100. Valdymo sistemos reikalavimus siūloma taikyti visoms organizacijoms, kurias apima šie pasiūlyti organizacijoms taikytini reikalavimai. Rengdama valdymo sistemos reikalavimus agentūra tikrino, kokie reikalavimai iš tikrųjų taikomi pirminio ir nepertraukiamojo tinkamumo skraidyti organizacijoms, siekdama patikrinti suderinamumą su jais ir kiek įmanoma išlaikyti jau taikomų taisyklių formuluotę. Vis dėlto ateityje agentūra ketina pasiūlyti kitų tipų organizacijoms taikytinas taisykles, kuriose būtų įgyvendinami ICAO SMS standartai. Agentūra stengsis išlaikyti šiuos reikalavimus kuo panašesnius į tuos, kurie pasiūlyti šiuose organizacijoms taikytinuose reikalavimuose. Todėl bus lengviau įgyvendinti ICAO standartus, ypač keliuose aviacijos sektoriuose veiklą vykdančioms organizacijoms.
101. Prireikus valdymo sistemos reikalavimai papildomi atitinkamais specialių tipų organizacijoms skirtais reikalavimais, siekiant nekeisti dabar šių specialių tipų organizacijų vykdomų reikalavimų (pvz., dėl jau sutartos įrašų saugojimo trukmės).
102. Rengdama šiuos pasiūlytus reikalavimus agentūra stengėsi užtikrinti įvairių tipų organizacijoms taikytinų reikalavimų darną. Todėl agentūra išnagrinėjo JAR-FCL 1, JAR-FCL 2, JAR-FCL 3, ES-OPS, JAR-OPS 1 AMC bei rekomendacijose ir JAR-OPS 3 nustatytus reikalavimus. Šiuose standartuose nustatyti reikalavimai, kuriuos turi vykdyti organizacijos pasiūlytų organizacijoms taikytinų reikalavimų taikymo srityje. Tada, siekdama užtikrinti bendrą suderinamumą, agentūra išnagrinėjo atitinkamus tinkamumo skraidyti organizacijoms jau taikytinose įgyvendinimo taisyklėse pateiktus reikalavimus. Paskui pranešime apie pasiūlytą pakeitimą agentūra pasiūlė formuluotę, kuri atrodo labiausiai tinkanti visoms organizacijoms, prireikus ją papildydama specialaus tipo organizacijoms skirtais reikalavimais.
103. Agentūra papildė šias pasiūlytas taisykles kitomis taisyklėmis, pagrįstomis ICAO standartais, kurie nebuvo įtraukti į ankstesnėje dalyje nurodytus standartus. Pvz., tai pasakytina apie ICAO SMS reikalavimus.
104. Konsultacijų etape agentūra išsamiai paaiškino procesą, per kurį parengti pasiūlyti valdymo sistemos reikalavimai. Iš pirmųjų suinteresuotųjų šalių pastabų buvo matyti, kad pasiūlytos taisyklės ne visai suprastos. Todėl padedama peržiūros grupės agentūra peržiūrėjo pasiūlytą tekstą siekdama pagerinti jo aiškumą.
105. Šiuo atžvilgiu atsakymo į pastabas dokumente agentūra išsamiai paaiškino, kaip šiose taisyklėse perrašyti ICAO SMS standartai. Siekta atsakyti į susirūpinimą, kad agentūra pasiūlė nuo ICAO standartų besiskiriančius reikalavimus. Iš gautų atsiliepimų agentūra suprato, kad tai vertinta labai palankiai ir visuotinai suprasta. Suinteresuotosios šalys suprato, kad ateityje agentūra ketina pasiūlyti naujas AMC siekdama padėti suinteresuotosioms šalims vykdyti būtinus laukiamus saugos valdymo procesus. Pvz., agentūra bendradarbiauja su svarbiausiomis institucijomis ir ICAO saugos rodiklių nustatymo klausimais, todėl vykdydama atitinkamą reikalavimą ji pasiūlys AMC arba rekomendacijas, kuriomis bus galima patikrinti rizikos mažinimo veiksmų veiksmingumą.
106. Agentūrai taip pat pasirodė įdomu tai, kad kai kurios suinteresuotosios šalys prašė toliau rengti rezultatais pagrįstas taisykles. Vis dėlto agentūra mano, kad šiame etape būtų neprotinga pasiūlyti visas rezultatais pagrįstas taisykles ir kad nuolat tobulinant taisykles atsižvelgiant į organizacijų lygmeniu padarytą pažangą bus lengviau nustatyti rezultatais pagrįstas taisykles.
107. Agentūra taip pat žino, kad kai kuriuos klausimus ji ir ICAO turės nagrinėti toliau. Pvz., reikės nagrinėti saugos valdymo sistemų sąsajas. Agentūra pritaria suinteresuotosioms šalims, kad organizacijos turėtų valdyti saugą ne atskirai, bet bendradarbiaudamos su kitomis organizacijomis, su kuriomis jos yra susijusios. Pvz., veiksmingą aerodromo veiklos vykdytojo saugos valdymą sudaro tinkamas veiklos koordinavimas su aerodromo paslaugomis besinaudojančiais oro vežėjais ir oro navigacijos paslaugų teikėjais. Todėl agentūra ateityje ketina pasiūlyti taisyklę šiam klausimui spręsti. Šiuo tikslu agentūra remsis aerodromų įgyvendinimo taisykles rengiančių taisyklių rengimo grupių patirtimi.

OR dalies ATO poskyris

108. OR.ATO poskyryje apibrėžti specialieji organizacijoms taikytini su ATO susiję skrydžio įgulos licencijavimo reikalavimai, kuriais papildomi GEN poskyrio reikalavimai. Jį sudaro keturi skirsniai, kurių struktūra yra tokia:

- I skirsnis *Bendrieji reikalavimai*
- II skirsnis *Papildomi reikalavimai ATO, rengiančioms mokymo kursams CPL, MPL, ATPL ir atitinkamoms kvalifikacijoms bei pažymėjimams gauti*
- III skirsnis *Papildomi reikalavimai ATO, rengiančioms specialių tipų mokymo kursams*
 - 1 skyrius *Nuotolinio mokymo kursai*
 - 2 skyrius *Mokymo kursas, kurio skrydžio laikas yra nulis valandų*
 - 3 skyrius *MPL kursai ir*
 - 4 skyrius *Skrydžio bandymų mokymo kursai*

109. OR.ATO poskyrio *I skirsnyje* nustatyti bendrieji reikalavimai organizacijoms, rengiančioms mokymo kursams piloto licencijoms, kvalifikacijoms ir pažymėjimams gauti. Šiame skirsnyje pateiktos nuostatos dėl pažymėjimo išdavimo paraiškos, su darbuotojais susijusių reikalavimų patvirtintai mokymo organizacijai (ATO), mokymo programos, mokymo ir skrydžių vykdymo vadovo, mokymui naudotinių orlaivių bei aerodromų ir kai kurių papildomų trečiojoje šalyse rengiamų mokymo kursų reikalavimų.

II skirsnyje nustatytos papildomos nuostatos mokymo organizacijoms, rengiančioms mokymo kursams komercinės aviacijos pilotų licencijoms gauti. Jame pateikti keli papildomi su darbuotojais ir mokymo programa susiję reikalavimai ir išsamiau aprašyti papildomi mokymo ir skrydžių vykdymo vadovo reikalavimai.

III skirsnyje pateikti reikalavimai mokymo organizacijoms, rengiančioms specialių tipų mokymo kursams, pvz., nuotolinio mokymo kursams, mokymo kursams, kurių skrydžio laikas yra nulis valandų, daigianarių įgulų pilotų licencijų kursams ir skrydžio bandymų mokymo kursams.

110. Pasiūlytos I, II ir III skirsnių įgyvendinimo taisyklės pagrįstos esamais ICAO 1 priede (2 priedėlyje) ir JAR-FCL pateiktais su mokymo organizacijoms susijusiais reikalavimais. Buvusios taisyklės keistos daugiausia siekiant pagerinti aiškumą. Remiantis iš suinteresuotųjų šalių gauta informacija kai kurie klausimai paaiškinti ir iš dalies pakeisti. Atsižvelgiant į tai, kad dauguma mokymo organizacijų, rengiančių mokymo kursams tik LAPL, PPL, SPL, BPL ir atitinkamoms kvalifikacijoms bei pažymėjimams gauti, iki šiol priskiriamos prie registruotųjų įstaigų pagal JAR sistemą arba reguliuojamos pagal nacionalines taisykles, I skirsnyje tam tikri JAR-FCL pagrįsti reikalavimai labiau apibendrinti ir supaprastinti. Papildomi reikalavimai ATO, rengiančioms mokymo kursams II skirsnyje nurodytoms komercinės aviacijos pilotų licencijoms gauti, pagrįsti JAR-FCL 1.055 / 2.055 1a priedėliu.

111. Atsakymo į pastabas dokumente šio skirsnio NPA tekstas šiek tiek pakeistas ir parengtos kelios papildomos AMC, kuriose paaiškinama, kaip laikytis taisyklės, jei nesudėtingos mokymo organizacijos rengia mokymo kursams tik LAPL, PPL, SPL arba BPL ir atitinkamoms kvalifikacijoms bei pažymėjimams gauti. Išbraukti iš pradžių pasiūlyti reikalavimai mokymo organizacijai registruotis kaip juridiniam asmeniui ir įrodyti finansinius išteklius. Be to, mokymo ir skrydžių vykdymo vadovo reikalavimą nuspręsta perkelti iš II skirsnio į I skirsnį ir reikalauti šio vadovo iš visų mokymo organizacijų. Reikėtų paaiškinti, kad mokymo organizacijos, rengiančios mokymo kursams tik pilotų mėgėjų licencijoms (įskaitant LAPL) gauti, šį vadovą privalo parengti tik pačiu pagrindiniu lygmeniu (mokymo ir skrydžių vykdymo vadovus galima sujungti į vieną vadovą).

112. Per konsultacijų etapą suinteresuotųjų šalių organizacijos išreiškė susirūpinimą dėl informacijos išsamumo, kurio reikalaujama iš ne pelno sektoriaus ir mokymo kursų tik LAPL bei kitoms mėgėjų licencijoms arba susijusioms kvalifikacijoms ir pažymėjimams gauti rengiančių mokymo organizacijų. Agentūra stengėsi atsižvelgti į šį susirūpinimą supaprastindama kai kuriuos šio skirsnio reikalavimus. Taip pat nuspręsta vykdant būsimą taisyklių rengimo užduotį parengti papildomas AMC ir (arba) rekomendacijas šios rūšies mokymo organizacijoms (pvz., dėl mokymo ir skrydžių vykdymo vadovo turinio).
113. Atsižvelgdama į gautas pastabas dėl specialiųjų reikalavimų mokymo organizacijoms, rengiančioms mokymo kursų tik skrydžio bandymų kvalifikacijoms gauti, agentūra nusprendė nerengti specialiųjų taisyklių šios rūšies mokymo organizacijai. Siekiant atsižvelgti į šį klausimą į kelis reikalavimus įtrauktos reikiamos specialiosios taisyklės arba supaprastinimai.
114. Šio skirsnio antraštė iš dalies pakeista siekiant atsižvelgti į suinteresuotųjų šalių pastabas dėl mokymo organizacijų, rengiančių mokymo kursų tik LAPL, PPL, SPL arba BPL gauti, veiklos srities. Iš šios iš dalies pakeistos antraštės turėtų būti aišku, kad mokymo organizacijoms, rengiančioms mokymo kursų LAPL ir mėgėjų licencijoms gauti, bus taip pat leidžiama rengti mokymo kursų atitinkamoms šių licencijų kvalifikacijoms ir pažymėjimams gauti.
115. Gautos kelios skirtingos nuomonės dėl reikiamos pagrindinio lakūno instruktoriaus patirties. Agentūra nusprendė iš dalies pakeisti atsakymo į pastabas dokumente pasiūlytą formuluotę ir išlaikyti daugiau panašumo su JAR-FCL jau pateikta formuluote. Reikalavimas, kad pagrindinis lakūnas instruktorius turėtų aukščiausią su rengiamais skrydžio mokymo kursais susijusią profesionalaus piloto licenciją ir susijusias kvalifikacijas gražintas į įgyvendinimo taisyklės. Siekiant išsamiau paaiškinti šį reikalavimą, bus iš dalies pakeista ir AMC.
116. Panašią pastabą pateikė kelios suinteresuotosios šalys, siūlydamos leisti rengti daugiapiloto tipo kvalifikacijos nuotolinio mokymo kursų su tais pačiais apribojimais, kurie nurodyti vieno piloto tipo kvalifikacijoms. Agentūra žino, kad saitynu pagrįsti tipo kvalifikacijos nuotolinio mokymo kursai rengiami vis dažniau, ir pripažįsta pedagoginę naudą. Agentūra tekstą iš dalies pakeitė, kad būtų galima rengti visų klasių arba tipų kvalifikacijos nuotolinio mokymo kursų.
117. Dauguma pastabų ir atsiliepimų dėl papildomų reikalavimų skrydžio bandymų mokymo organizacijoms buvo susiję ne su agentūros pasiūlymų turiniu, bet su jų struktūra. Kelios suinteresuotosios šalys prašė skrydžio bandymų mokymo organizacijoms parengti atskirą poskyrį. Išsamiai peržiūrėjusi pastabas bei reikalavimus ir pritariant skrydžio bandymų peržiūros grupei agentūra nusprendė, kad nors skrydžio bandymų mokymas yra labai specifinė veikla, atskiro poskyrio rengti nereikia. Iš tikrųjų didžiąją daugumą bendrųjų patvirtintoms mokymo organizacijoms skirtų reikalavimų būtų galima taikyti ir skrydžio bandymų mokymo organizacijoms. Vis dėlto nustatyti keli konkrečiai su skrydžio mokymo organizacijomis susiję elementai ir į juos tekste atsižvelgta nurodant, kad kai kurie bendrieji reikalavimai šioms organizacijoms netaikomi, arba iš dalies pakeičiant pirminį OR.ATO.355 tekstą.
118. Mokymo organizacijų patvirtinimus, kuriuos pagal taikytinus JAR-FCL reikalavimus išdavė arba pripažino JAR-FCL įgyvendinusi valstybė narė ir kuriuos rekomenduota pripažinti abipusiškai, reikia laikyti išduotais pagal OR dalį. Jei tokiu atveju antro lygio pažeidimų atsiranda dėl skirtumų su ankstesniais nacionaliniais teisės aktais, atitinkančiais mokymo organizacijoms taikytinus JAR-FCL reikalavimus, šių pažeidimų ištaisymo laikotarpis neturi viršyti dvejų metų.
119. Siūloma suteikti valstybėms narėms galimybę atidėti AR ir OR dalių nuostatų taikymą į JAR-FCL sistemos taikymo sritį nepatenkančioms mokymo organizacijoms, rengiančioms mokymo kursų tik mėgėjų licencijoms arba atitinkamoms kvalifikacijoms ir pažymėjimams gauti, iki trejų metų nuo naujojo reglamento įsigaliojimo datos. Nustačius tokį pereinamąjį laikotarpį turėtų būti galima atsižvelgti į daugiausia mažų mokymo

organizacijų ir suinteresuotųjų šalių organizacijų susirūpinimą, pabrėžusių, kad registruotosioms įstaigoms arba kitoms nacionalinės sistemos mokymo organizacijoms reikės daugiau laiko pasirengti naujam reglamentui. Kelios suinteresuotųjų šalių organizacijos ir kai kurios valstybės narės siūlė taikyti registruotosioms įstaigoms tam tikrą tęstinumo išlygą. Agentūra šį klausimą atidžiai apsvarstė, bet dėl labai didelių skirtumų tarp reikalavimų, kuriuos reikia įvykdyti norint tapti pripažinta registruotąja įstaiga, ir ATO sistemos patvirtinimo atvejuje šio tipo mokymo organizacijoms nebus galima nustatyti specialios pasitikėjimo arba tęstinumo išlygos. Vis dėlto agentūra mano, kad dauguma atvejų esamos registruotosios įstaigos perkėlimas į būsimą ATO sistemą bus pagrįstas šių dviejų reglamentų skirtumų analize. Todėl bus galima suteikti tam tikrą pasitikėjimą jau parengtiems ir kompetentingos institucijos patvirtintiems mokymo organizacijos elementams (pvz., mokymo ir skrydžių vykdymo vadovui arba SMS elementams).

OR dalies FSTD poskyris

120. OR.FSTD poskyryje nustatyti specialieji reikalavimai realaus skrydžio treniruoklius (FSTD) naudojančioms organizacijoms ir FSTD kvalifikacijos reikalavimai. Jį sudaro šie du skirsniai:

- I skirsnis *Reikalavimai FSTD naudojančioms organizacijoms*
- II skirsnis *FSTD kvalifikacijos reikalavimai*

121. OR.FSTD poskyryje nustatyti papildomi reikalavimai FSTD naudojančioms organizacijoms ir FSTD kvalifikacijos reikalavimai. Jis taikomas tokioms organizacijoms, kaip mokymo programų nesūlančios FSTD naudotojai, FSTD naudojančios ATO ir AOC turėtojas.

- *I skirsnyje* aprašyta, kaip FSTD naudojanti organizacija kompetentingai institucijai gali įrodyti, kad ji turi gebėjimų išlaikyti sertifikuoto lygio FSTD kvalifikaciją ir ką daryti prireikus atlikti bet kokius keitimus arba jei į FSTD įmontuota papildoma įranga. Svarbus nepertraukiamosios atitikties taikytiniams reikalavimams užtikrinimo elementas yra atitikties stebėsenos programa (CMP).
- *II skirsnyje* nurodyti visi veiksmai nuo paraiškos gauti FSTD kvalifikaciją pateikimo, kvalifikacijos pagrindo, į kurį įtraukta sertifikavimo specifikacijos, ir specialaus laikinosios kvalifikacijos atvejo iki FSTD kvalifikacijos pažymėjimo išdavimo ir jo galiojimo.

122. OR.FSTD poskyris pagrįstas JAR-FSTD A ir JAR-FSTD H. Buvusios taisyklės daugiausia keistos siekiant padidinti aiškumą. Esminių skirtumų FSTD naudotojams nėra.

123. Niekada nereikalaujama suteikti FSTD naudotojui (šiuo atveju ATO arba AOC turėtojams) naudotojo patvirtinimo kaip vieno dokumento, todėl FSTD naudojimo patvirtinimas bus įtrauktas į ATO pažymėjimą (priedėlį) arba į AOC turėtojų mokymo vadovą (OM-D), susijusį su patvirtintomis mokymo programomis. Taip užtikrinama, kad bus laikomasi nuostatos dėl mokymo programos informacijos apie konkretaus pagal specialų raidinį kodą atpažįstamo mokymo prietaiso galimybes.

124. Siekiant įtraukti mokymo programų nesūlančius FSTD naudotojus vartota bendroji sąvoka „FSTD naudojančios organizacijos“. Ji apima FSTD naudojančias ATO ir AOC turėtojas. Pvz., jei ATO naudoja FSTD, jai, be kitų taikytinų OR.ATO poskyrio taisyklių, taikomos ir III skirsnio taisyklės.

Visos FSTD naudojančios organizacijos turi taikyti veiksmingą atitikties stebėsenos (CM) programą. Tai turi būti įrodoma kompetentingai institucijai prieš išduodant kvalifikacijos pažymėjimą. Kaip CM programos dalis įtrauktas įrašų saugojimo reikalavimas.

Siekiant įtraukti į atitinkamo (-ų) tipo (-ų) FSTD kvalifikacijos pagrindą tinkamumo naudoti duomenyse (OSD) apibrėžtus orlaivio galiojimo duomenis įterpta nuoroda į 21 dalį.

125. Pereinamasis laikotarpis, per kurį FSTD pažymėjimų turėtojai turi įvykdyti OR.GEN.200 dalies a punkto 3 papunktyje nurodytus reikalavimus, pasiūlytas kaip dvejų metų išimtis, nes negalima daryti prielaidos, kad taikant esamas taisykles jau įgyvendintos visos dalys (pvz., nustatyti saugos pavojai).

OR dalies AeMC poskyris

Žr. AR dalies AeMC poskyrį.

2011 m. balandžio 19 d., Kelnas

P. GOUDOU
Vykdomasis direktorius

I PRIEDAS**Taisyklių nuorodos ir antraštės. CRD ir nuomonės palyginimo lentelė (pagal CRD eilę)**

CRD taisyklės nuoroda	CRD taisyklės antraštė	Nuomonės taisyklės nuoroda	Nuomonės taisyklės antraštė
TAIKOMAS REGLAMENTAS			
AR dalies 1 straipsnis	Tikslas ir taikymo sritis	1 straipsnis	Tikslas ir taikymo sritis
AR dalies 2 straipsnis	Sąvokų apibrėžtys	2 straipsnis	Sąvokų apibrėžtys
AR dalies 3 straipsnis	Saugos programa	3 straipsnis	Saugos planavimas
AR dalies 4 straipsnis	Priežiūros pajėgumai	4 straipsnis	Priežiūros pajėgumai
AR dalies 5 straipsnis	Nuostatos dėl lankstumo	5 straipsnis	Nuostatos dėl lankstumo
AR dalies 6 straipsnis	Pereinamojo laikotarpio priemonės	6 straipsnis	Pilotų mokymo organizacijos
AR dalies 7 straipsnis	Įsigaliojimas	7 straipsnis	Realaus skrydžio treniruokliai
---	---	8 straipsnis	Aviacijos medicinos centrai
---	---	9 straipsnis	Pereinamojo laikotarpio priemonės
---	---	10 straipsnis	Įsigaliojimas
AR.GEN POSKYRIS. BENDRIEJI REIKALAVIMAI			
AR.GEN poskyris	I skirsnis. BENDROSIOS NUOSTATOS	AR.GEN poskyris	I skirsnis. BENDROSIOS NUOSTATOS
AR.GEN.115	Priežiūros dokumentai	AR.GEN.115	Priežiūros dokumentai
AR.GEN.120	Laikymosi priemonės	AR.GEN.120	Laikymosi priemonės
AR.GEN.125	Agentūros informavimas	AR.GEN.125	Agentūros informavimas
AR.GEN.135	Neatidėliotinas reagavimas į saugos problemą	AR.GEN.135	Neatidėliotinas reagavimas į saugos problemą
AR.GEN poskyris	II skirsnis. VALDYMAS	AR.GEN poskyris	II skirsnis. VALDYMAS
AR.GEN.200	Valdymo sistema	AR.GEN.200	Valdymo sistema
AR.GEN.205	Naudojimasis kompetentingų organizacijų paslaugomis	AR.GEN.205	Užduočių paskyrimas
AR.GEN.210	Valdymo sistemos pakeitimai	AR.GEN.210	Valdymo sistemos pakeitimai
AR.GEN.220	Įrašų saugojimas	AR.GEN.220	Įrašų saugojimas
AR.GEN poskyris	III skirsnis. PRIEŽIŪRA, SERTIFIKAVIMAS IR VYKDYMO UŽTIKRINIMAS	AR.GEN poskyris	III skirsnis. PRIEŽIŪRA, SERTIFIKAVIMAS IR VYKDYMO UŽTIKRINIMAS
AR.GEN.300	Nuolatinė priežiūra	AR.GEN.300	Priežiūra
AR.GEN.305	Priežiūros programa	AR.GEN.305	Priežiūros programa
AR.GEN.310	Pirminio sertifikavimo tvarka. Organizacijos	AR.GEN.310	Pirminio sertifikavimo tvarka. Organizacijos
AR.GEN.315	Licencijų, kvalifikacijų arba pažymėjimų išdavimo, galiojimo patvirtinimo, atnaujinimo arba keitimo tvarka. Asmenys	AR.GEN.315	Licencijų, kvalifikacijų, pažymėjimų arba atestacijos pažymėjimų išdavimo, galiojimo patvirtinimo, atnaujinimo arba keitimo tvarka. Asmenys
AR.GEN.330	Pakeitimai. Organizacijos	AR.GEN.330	Pakeitimai. Organizacijos
AR.GEN.345	Pareiškimai. Organizacijos	---	Bus paskelbta nuomonėje dėl Orlaivių naudojimo skrydžiams reglamento

CRD taisyklės nuoroda	CRD taisyklės antraštė	Nuomonės taisyklės nuoroda	Nuomonės taisyklės antraštė
AR.GEN.350	Pažeidimai ir taisomieji veiksmai. Organizacijos	AR.GEN.350	Pažeidimai ir taisomieji veiksmai
AR.GEN.355	Vykdyto užtikrinimo priemonės. Asmenys	AR.GEN.355	Vykdyto užtikrinimo priemonės. Asmenys
AR.GEN poskyris	AR.GEN poskyris. IV skirsnis Patikrinimai perone	AR.RAMP poskyris	Bus paskelbta nuomonėje dėl Orlaivių naudojimo skrydžiams reglamento
AR.OPS poskyris	AR.OPS poskyris	AR.OPS poskyris	
AR.FCL POSKYRIS. SPECIALIEJI SKRYDŽIO ĮGULOS LICENCIJAVIMO REIKALAVIMAI			
AR.FCL poskyris	I skirsnis. BENDROSIOS NUOSTATOS	AR.FCL poskyris	I skirsnis. BENDROSIOS NUOSTATOS
AR.FCL.120	Įrašų saugojimas	AR.FCL.120	Įrašų saugojimas
AR.FCL poskyris	II skirsnis. LICENCIJOS, KVALIFIKACIJOS IR PAŽYMĖJIMAI	AR.FCL poskyris	II skirsnis. LICENCIJOS, KVALIFIKACIJOS IR PAŽYMĖJIMAI
AR.FCL.200	Licencijos, kvalifikacijos arba pažymėjimo išdavimo, galiojimo patvirtinimo ir atnaujinimo tvarka	AR.FCL.200	Licencijos, kvalifikacijos arba pažymėjimo išdavimo, galiojimo patvirtinimo arba atnaujinimo tvarka
AR.FCL.205	Egzaminuotojų stebėseną	AR.FCL.205	Egzaminuotojų stebėseną
AR.FCL.210	Egzaminuotojams teikiama informacija	AR.FCL.210	Egzaminuotojams teikiama informacija
AR.FCL.215	Galiojimo laikotarpis	AR.FCL.215	Galiojimo laikotarpis
AR.FCL.220	Piloto licencijos išdavimo iš naujo tvarka	AR.FCL.220	Piloto licencijos išdavimo iš naujo tvarka
AR.FCL.250	Licencijų, kvalifikacijų ir pažymėjimų apribojimas, galiojimo sustabdymas ir atšaukimas	AR.FCL.250	Licencijų, kvalifikacijų ir pažymėjimų apribojimas, galiojimo sustabdymas arba atšaukimas
AR.FCL poskyris	III skirsnis. TEORINIŲ ŽINIŲ EGZAMINAI	AR.FCL poskyris	III skirsnis. TEORINIŲ ŽINIŲ EGZAMINAI
AR.FCL.300	Egzaminų tvarka	AR.FCL.300	Egzaminų tvarka
1 priedo XII priedėlis. AR dalies EASA 141 forma	Standartinė EASA licencijos forma	II priedo I priedėlis. AR dalies EASA 141 forma	Standartinė EASA licencijos forma
AR.CC POSKYRIS. SPECIALIEJI SU KELEIVIŲ SALONO ĮGULOS NARIAIS SUSIJĘ REIKALAVIMAI			
AR.CC poskyris	I skirsnis. KELEIVIŲ SALONO ĮGULOS NARIŲ MOKYMO KURSUS RENGIANČIŲ ARBA KELEIVIŲ SALONO ĮGULOS NARIŲ ATESTACIJOS PAŽYMĖJIMUS IŠDUODANČIŲ ORGANIZACIJŲ PATVIRTINIMAS	AR.CC poskyris	II skirsnis. KELEIVIŲ SALONO ĮGULOS NARIŲ MOKYMO KURSUS RENGIANČIOS ARBA KELEIVIŲ SALONO ĮGULOS NARIŲ ATESTACIJOS PAŽYMĖJIMUS IŠDUODANČIOS ORGANIZACIJOS
AR.CC.100	Organizacijų patvirtinimas suteikiant teisę rengti keleivių salono įgulų narių mokymo kursus arba išduoti keleivių salono įgulų narių atestacijos pažymėjimus	AR.CC.200	Organizacijų patvirtinimas suteikiant teisę rengti keleivių salono įgulų narių mokymo kursus arba išduoti keleivių salono įgulų narių atestacijos pažymėjimus
AR.CC poskyris	II skirsnis. KELEIVIŲ SALONO ĮGULOS NARIŲ ATESTACIJOS PAŽYMĖJIMAI		I skirsnis. KELEIVIŲ SALONO ĮGULOS NARIŲ ATESTACIJOS PAŽYMĖJIMAI
AR.CC.200	Keleivių salono įgulų narių atestacijos pažymėjimų išdavimo tvarka	AR.CC.100	Keleivių salono įgulų narių atestacijos pažymėjimų tvarkymas
AR.CC.205	Keleivių salono įgulų narių atestacijos pažymėjimų forma ir	---	[Įtraukta į AR.CC.100 dalį]

CRD taisyklės nuoroda	CRD taisyklės antraštė	Nuomonės taisyklės nuoroda	Nuomonės taisyklės antraštė
	specifikacijos		
AR.CC.215	Keleivių salono įgulos narių atestacijos pažymėjimų galiojimo sustabdymas arba atšaukimas	AR.CC.105	Keleivių salono įgulos narių atestacijos pažymėjimų galiojimo sustabdymas arba atšaukimas
1 priedo XIII priedėlis. AR dalies EASA 142 forma	Standartinė EASA keleivių salono įgulos narių atestacijos pažymėjimų forma	II priedo II priedėlis. AR dalies EASA 142 forma	Standartinė EASA keleivių salono įgulos narių atestacijos pažymėjimų forma
AR.ATO POSKYRIS. SPECIALIEJI REIKALAVIMAI PATVIRTINTOMS MOKYMO ORGANIZACIJOMS (ATO)			
AR.ATO.105	Priežiūros programa	AR.ATO.105	Priežiūros programa
AR.ATO.120	Įrašų saugojimas	AR.ATO.120	Įrašų saugojimas
AR.FSTD POSKYRIS. SPECIALIEJI REALAUS SKRYDŽIO TRENIRUOKLIŲ (FSTD) KVALIFIKACIJOS REIKALAVIMAI			
AR.ATO.200	Pirminio vertinimo tvarka	AR.FSTD.100	Pirminio vertinimo tvarka
AR.ATO.210	FSTD kvalifikacijos pažymėjimo išdavimas	AR.FSTD.110	FSTD kvalifikacijos pažymėjimo išdavimas
AR.ATO.220	FSTD kvalifikacijos pratęsimas	AR.FSTD.120	FSTD kvalifikacijos pratęsimas
AR.ATO.230	Pakeitimai	AR.FSTD.130	Pakeitimai
AR.ATO.235	Pažeidimai ir taisomieji veiksmai. FSTD kvalifikacijos pažymėjimas	AR.FSTD.135	Pažeidimai ir taisomieji veiksmai. FSTD kvalifikacijos pažymėjimas
1 priedo IX priedėlis. AR dalies EASA 143 forma	Patvirtintos mokymo organizacijos pažymėjimas su mokymo kurso patvirtinimo forma	II priedo III priedėlis. AR dalies EASA 143 forma	Patvirtintos mokymo organizacijos pažymėjimas su mokymo kurso patvirtinimo forma
1 priedo X priedėlis. AR dalies EASA 145 forma	Realaus skrydžio treniruoklio kvalifikacijos pažymėjimas	II priedo IV priedėlis. AR dalies EASA 145 forma	Realaus skrydžio treniruoklio kvalifikacijos pažymėjimas
AR.AeMC POSKYRIS. SPECIALIEJI REIKALAVIMAI AVIACIJOS MEDICINOS CENTRAMS (AeMC)			
AR.AeMC.110	Pirminio sertifikavimo tvarka	AR.AeMC.110	Pirminio sertifikavimo tvarka
AR.AeMC.150	Pažeidimai ir taisomieji veiksmai. AeMC	AR.AeMC.150	Pažeidimai ir taisomieji veiksmai. AeMC
1 priedo XI priedėlis. AR dalies EASA 146 forma	Aviacijos medicinos centrų (AeMC) pažymėjimas	II priedo V priedėlis. AR dalies EASA 146 forma	Aviacijos medicinos centrų (AeMC) pažymėjimas
AR.MED POSKYRIS. SPECIALIEJI SU AVIACIJA SUSIJUSIO MEDICININIO SERTIFIKAVIMO REIKALAVIMAI			
AR.MED poskyris	I skirsnis. BENDROSIOS NUOSTATOS	AR.MED poskyris	I skirsnis. BENDROSIOS NUOSTATOS
AR.MED.120	Medicinos vertintojai	AR.MED.120	Medicinos vertintojai
AR.MED.125	Kreipimasis į licencijos išdavėją	AR.MED.125	Kreipimasis į licencijos išdavėją
AR.MED.130	Sveikatos pažymėjimo forma	AR.MED.130	Sveikatos pažymėjimo forma
AR.MED.135	Aviacijos medicinos formos	AR.MED.135	Aviacijos medicinos formos
AR.MED.145	GMP pareiškimas kompetentingai institucijai	AR.MED.145	GMP pranešimas kompetentingai institucijai
AR.MED.150	Įrašų saugojimas	AR.MED.150	Įrašų saugojimas
AR.MED poskyris	II skirsnis. AVIACIJOS MEDICINOS	AR.MED poskyris	II skirsnis. AVIACIJOS MEDICINOS

CRD taisyklės nuoroda	CRD taisyklės antraštė	Nuomonės taisyklės nuoroda	Nuomonės taisyklės antraštė
	GYDYTOJAI		GYDYTOJAI
AR.MED.200	AR.MED.200 dalis. Aviacijos medicinos gydytojo (AME) pažymėjimo išdavimo tvarka	AR.MED.200	AME pažymėjimo išdavimo tvarka
AR.MED.240	Bendrosios praktikos gydytojai (GMP), veikiantys kaip aviacijos medicinos gydytojai (AME)	AR.MED.240	Bendrosios praktikos gydytojai (GMP), veikiantys kaip AME
AR.MED.245	Nuolatinė aviacijos medicinos gydytojų (AME) ir bendrosios praktikos gydytojų (GMP) priežiūra	AR.MED.245	Nuolatinė aviacijos medicinos gydytojų ir bendrosios praktikos gydytojų priežiūra
AR.MED.250	Aviacijos medicinos gydytojo pažymėjimo apribojimas, galiojimo sustabdymas ir atšaukimas	AR.MED.250	AME pažymėjimo apribojimas, galiojimo sustabdymas ir atšaukimas
AR.MED.255	Vykdyimo užtikrinimo priemonės	AR.MED.255	Vykdyimo užtikrinimo priemonės
AR.MED poskyris	III skirsnis. MEDICININIS SERTIFIKAVIMAS	AR.MED poskyris	III skirsnis. MEDICININIS SERTIFIKAVIMAS
AR.MED.315	Patikrinimo ataskaitų peržiūra	AR.MED.315	Patikrinimo ataskaitų peržiūra
AR.MED.325	Antrinės peržiūros tvarka	AR.MED.325	Antrinės peržiūros tvarka
1 priedo XII priedėlis. AR dalies EASA 147 forma	Standartinė EASA sveikatos pažymėjimo forma	II priedo VI priedėlis. AR dalies EASA 147 forma	Standartinė EASA sveikatos pažymėjimo forma
Taikomas reglamentas			
OR 1 straipsnis	Tikslas ir taikymo sritis	1 straipsnis	Tikslas ir taikymo sritis
OR 2 straipsnis	Sąvokų apibrėžtys	2 straipsnis	Sąvokų apibrėžtys
OR 3 straipsnis	Pilotų mokymo organizacijos	6 straipsnis	Pilotų mokymo organizacijos
OR 4 straipsnis	Realaus skrydžio treniruokliai	7 straipsnis	Realaus skrydžio treniruokliai
OR 5 straipsnis	Aviacijos medicinos centrai	8 straipsnis	Aviacijos medicinos centrai
OR 6 straipsnis	Oro vežėjai	---	---
OR 8 straipsnis	Įsigaliojimas	10 straipsnis	Įsigaliojimas
OR.GEN POSKYRIS. BENDRIEJI REIKALAVIMAI			
OR.GEN poskyris	I skirsnis. BENDROSIOS NUOSTATOS	OR.GEN poskyris	I skirsnis. BENDROSIOS NUOSTATOS
OR.GEN.105	Kompetentinga institucija	OR.GEN.105	Kompetentinga institucija
OR.GEN.115	Paraiška gauti organizacijos pažymėjimą	OR.GEN.115	Paraiška gauti organizacijos pažymėjimą
OR.GEN.120	Laikymosi priemonės	OR.GEN.120	Laikymosi priemonės
OR.GEN.125	Organizacijos patvirtinimo sąlygos ir teisės	OR.GEN.125	Organizacijos patvirtinimo sąlygos ir teisės
OR.GEN.130	Organizacijų, kurioms taikoma sertifikavimo prievolė, pakeitimai	OR.GEN.130	Organizacijų, kurioms taikoma sertifikavimo prievolė, pakeitimai
OR.GEN.135	Nepertraukiamasis galiojimas	OR.GEN.135	Nepertraukiamasis galiojimas
OR.GEN.140	Prieiga	OR.GEN.140	Prieiga
OR.GEN.145	Pareiškimas	---	Bus paskelbta nuomonėje dėl Orlaivių naudojimo skrydžiams reglamento
OR.GEN.150	Pažeidimai	OR.GEN.150	Pažeidimai

CRD taisyklės nuoroda	CRD taisyklės antraštė	Nuomonės taisyklės nuoroda	Nuomonės taisyklės antraštė
OR.GEN.155	Neatidėliotinas reagavimas į saugos problemą	OR.GEN.155	Neatidėliotinas reagavimas į saugos problemą
OR.GEN.160	Įvykių pranešimai	OR.GEN.160	Įvykių pranešimai
OR.GEN poskyris	II skirsnis. VALDYMO SISTEMA	OR.GEN poskyris	II skirsnis. VALDYMO SISTEMA
OR.GEN.200	Valdymo sistema	OR.GEN.200	Valdymo sistema
OR.GEN.205	Sutarčių sudarymas ir pirkimas	OR.GEN.205	Sutartinė veikla
OR.GEN.210	Su darbuotojais susiję reikalavimai	OR.GEN.210	Su darbuotojais susiję reikalavimai
OR.GEN.215	Reikalavimai įrangai	OR.GEN.215	Reikalavimai įrangai
OR.GEN.220	Įrašų saugojimas	OR.GEN.220	Įrašų saugojimas
OR.OPS.GEN poskyris	OR.OPS.GEN poskyris	CAT.OR poskyris	Bus paskelbta nuomonėje dėl Orlaivių naudojimo skrydžiams reglamento
OR.OPS.MLR poskyris	OR.OPS.MLR poskyris	CAT.MLR poskyris	
OR.OPS.AOC poskyris	OR.OPS.AOC poskyris	CAT.AOC poskyris	
OR.OPS.FC poskyris	OR.OPS.FC poskyris	CAT.FC poskyris	
OR.OPS.CC poskyris	OR.OPS.CC poskyris	CAR.CC poskyris	
OR.OPS.TC poskyris	OR.OPS.TC poskyris	CAT.TC poskyris	
OR.OPS.SEC poskyris	OR.OPS.SEC poskyris	CAT.SEC poskyris	
OR.ATO POSKYRIS. PATVIRTINTOS MOKYMO ORGANIZACIJOS			
OR.ATO poskyris	I skirsnis. BENDROSIOS NUOSTATOS	OR.ATO poskyris	I skirsnis. BENDROSIOS NUOSTATOS
OR.ATO.100	Taikymo sritis	OR.ATO.100	Taikymo sritis
OR.ATO.105	Taikymas	OR.ATO.105	Taikymas
OR.ATO.110	Su darbuotojais susiję reikalavimai	OR.ATO.110	Su darbuotojais susiję reikalavimai
OR.ATO.120	Įrašų saugojimas	OR.ATO.120	Įrašų saugojimas
OR.ATO.125	Mokymo programa	OR.ATO.125	Mokymo programa
OR.ATO.130	Mokymo vadovas ir skrydžių vykdymo vadovas	OR.ATO.130	Mokymo vadovas ir skrydžių vykdymo vadovas
OR.ATO.135	Mokomieji orlaiviai ir FSTD	OR.ATO.135	Mokomieji orlaiviai ir FSTD
OR.ATO.140	Aerodromai ir skrydžių erdvės dalys	OR.ATO.140	Aerodromai ir skrydžių erdvės dalys
OR.ATO.145	Būtinės mokymo sąlygos	OR.ATO.145	Būtinės mokymo sąlygos
OR.ATO.150	Mokymas trečiojoje šalyje	OR.ATO.150	Mokymas trečiojoje šalyje
OR.ATO poskyris	II skirsnis. PAPILDOMI REIKALAVIMAI ATO, RENGIANČIOMS MOKYMO KURSUS LICENCIJOMS IR KVALIFIKACIJOMS, IŠSKYRUS LAPL, PPL, SPL IR BPL, GAUTI	OR.ATO poskyris	II skirsnis. PAPILDOMI REIKALAVIMAI ATO, RENGIANČIOMS MOKYMO KURSUS CPL, MPL, ATPL IR SUSIJUSIOMS KVALIFIKACIJOMS BEI PAŽYMĖJIMAMS GAUTI
OR.ATO.210	Su darbuotojais susiję reikalavimai	OR.ATO.210	Su darbuotojais susiję reikalavimai
OR.ATO.225	Mokymo programa	OR.ATO.225	Mokymo programa
OR.ATO.230	Mokymo vadovas ir skrydžių vykdymo vadovas	OR.ATO.230	Mokymo vadovas ir skrydžių vykdymo vadovas
OR.FSTD POSKYRIS. REIKALAVIMAI REALAUS SKRYDŽIO TRENIRUOKLIUS (FSTD) NAUDOJANČIOMS ORGANIZACIJOMS IR FSTD KVALIFIKACIJOS REIKALAVIMAI			

CRD taisyklės nuoroda	CRD taisyklės antraštė	Nuomonės taisyklės nuoroda	Nuomonės taisyklės antraštė
OR.ATO poskyris	III skirsnis. PAPILDOMI REIKALAVIMAI FSTD NAUDOJANČIOMS ORGANIZACIJOMS IR PAPILDOMI FSTD KVALIFIKACIJOS REIKALAVIMAI	OR.FSTD poskyris	I skirsnis. REIKALAVIMAI FSTD NAUDOJANČIOMS ORGANIZACIJOMS
OR.ATO.300	Bendrosios nuostatos	OR.FSTD.100	Bendrosios nuostatos
OR.ATO.305	FSTD kvalifikacijos išlaikymas	OR.FSTD.105	FSTD kvalifikacijos išlaikymas
OR.ATO.310	Keitimai	OR.FSTD.110	Keitimai
OR.ATO.315	Įmontavimas	OR.FSTD.115	Įmontavimas
OR.ATO.320	Papildoma įranga	OR.FSTD.120	Papildoma įranga
OR.ATO poskyris	III skirsnis. PAPILDOMI REIKALAVIMAI FSTD NAUDOJANČIOMS ORGANIZACIJOMS IR PAPILDOMI FSTD KVALIFIKACIJOS REIKALAVIMAI (TĘSINYS)	OR.FSTD poskyris	II skirsnis. FSTD KVALIFIKACIJOS REIKALAVIMAI
OR.ATO.350	Paraiška gauti FSTD kvalifikaciją	OR.FSTD.200	Paraiška gauti FSTD kvalifikaciją
OR.ATO.355	FSTD sertifikavimo specifikacijos	OR.FSTD.205	FSTD sertifikavimo specifikacijos
OR.ATO.360	Kvalifikacijos pagrindas	OR.FSTD.210	Kvalifikacijos pagrindas
OR.ATO.365	FSTD kvalifikacijos pažymėjimo išdavimas	OR.FSTD.215	FSTD kvalifikacijos pažymėjimo išdavimas
OR.ATO.370	Laikinoji FSTD kvalifikacija	OR.FSTD.220	Laikinoji FSTD kvalifikacija
OR.ATO.375	Galiojimo trukmė ir nepertraukiamasis galiojimas	OR.FSTD.225	Galiojimo trukmė ir nepertraukiamasis galiojimas
OR.ATO.380	Kvalifikuoto FSTD pakeitimai	OR.FSTD.230	Kvalifikuoto FSTD pakeitimai
OR.ATO.385	FSTD kvalifikacijos perleidžiamumas	OR.FSTD.235	FSTD kvalifikacijos perleidžiamumas
OR.ATO.390	Įrašų saugojimas	OR.FSTD.240	Įrašų saugojimas
OR.ATO poskyris	IV SKIRSNIS. PAPILDOMI REIKALAVIMAI ATO, RENGIANČIOMS SPECIALIŲ TIPŲ MOKYMO KURSUS	OR.ATO poskyris	IV SKIRSNIS. PAPILDOMI REIKALAVIMAI ATO, RENGIANČIOMS SPECIALIŲ TIPŲ MOKYMO KURSUS
OR.ATO.400	Bendrosios nuostatos	OR.ATO.300	Bendrosios nuostatos
OR.ATO.405	Mokymas klasėje	OR.ATO.305	Mokymas klasėje
OR.ATO.410	Instruktoriai	OR.ATO.310	Instruktoriai
OR.ATO.430	Bendrosios nuostatos	OR.ATO.330	Bendrosios nuostatos
OR.ATO.435	Viso realaus skrydžio treniruoklis	OR.ATO.335	Viso realaus skrydžio treniruoklis
OR.ATO.450	Bendrosios nuostatos	OR.ATO.350	Bendrosios nuostatos
OR.ATO.455	Skrydžio bandymų mokymo organizacijos	OR.ATO.355	Skrydžio bandymų mokymo organizacijos
OR.AeMC	OR.AeMC	OR.AeMC	AVIACIJOS MEDICINOS CENTRAI
OR.AeMC	I skirsnis. BENDROSIOS NUOSTATOS	OR.ATO poskyris	I skirsnis. BENDROSIOS NUOSTATOS
OR.AeMC.105	Taikymo sritis	OR.AeMC.105	Taikymo sritis
OR.AeMC.115	Taikymas	OR.AeMC.115	Taikymas
OR.AeMC.135	Nepertraukiamasis galiojimas	OR.AeMC.135	Nepertraukiamasis galiojimas

CRD taisyklės nuoroda	CRD taisyklės antraštė	Nuomonės taisyklės nuoroda	Nuomonės taisyklės antraštė
OR.AeMC	II skirsnis. VALDYMAS	OR.AeMC poskyris	II skirsnis. VALDYMAS
OR.AeMC.200	Valdymo sistema	OR.AeMC.200	Valdymo sistema
OR.AeMC.210	Su darbuotojais susiję reikalavimai	OR.AeMC.210	Su darbuotojais susiję reikalavimai
OR.AeMC.215	Reikalavimai įrangai	OR.AeMC.215	Reikalavimai įrangai
OR.AeMC.220	Įrašų saugojimas	OR.AeMC.220	Įrašų saugojimas